1529 — 1890 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 3 ՇԱԲԱԹ — 1307 ՄԱՐԳԱՑԻ 27 — ԱԼԹԱՐԵՆՔԸ ՄԻՆԻ

20 ԿՈՊԵԿ

ՀԱՅՐԱՏԻՐ ԾԱՐԳԻՆ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՆ ՄԻԼԻՆ ԹԻՒՃՃԱՐԻՆ ՍԱՐՐԱՖԻՆ ՎԷ ԻԼՄԻՆ

20 ԿՈՊԵԿ

ԱՊՈՆԷ ՏԻՊԱԹԼԱՐԸ

	12 պլեթ	6 պլեթ	3 պլեթ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէ 20 ղրուշան

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

ԵԼԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدۀ شرقيه

ԱՌԱՆՁԻՆ ՏԻՊԱԹԼԱՐԸ

ամբողջ սահիպէ դրա.	8	
հինգերորդ մասի	11½	10
աֆիլյա տարի պէտք է		
լրագրի օրունաճագ վճարել		
բոլոր խաղաղ օրունաճագ		
տարի։		

Խմբագրական, Սթամպուլ Գալաթա Ալի ճատտէսինտէ նումէրո 20 Ձիվելէկեան մաթպաասընում տարի։ Գեաֆիֆէի մեվատա հագդրնում կազէթանրն սահիպ վէ մէտուլլ ՑԻԴՐԱՆ ՀԻՎԱԼԷԿԵԱՆ մուրաճաաթ օրունում։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիւնքի Ամ-դ-լա օգունմուշ տարը։

«Մէնպար մէվսուգտէն ալտրղըմզ մայիւմաթա նազարէն, Գուլկարիսթան խարիճիյէ նէզարէթի թարաֆընտան Տէրսաատէթ Գուլկար գաբու քէթխիւտասը Մ. Վուլգովիչ էրսալ, վէ մուվաֆէյէ թարաֆրնտան Պապը Ալիսէ դրատաթ օլընան թահրիրաթ՝ հիւբիւմէթը Սէնիյէճէ բէք զիյատէ սուի թէէսիր հասըլ իթմիշ տիր։

«Գուլկարիսթան բէյսը վիբէլաս վէ խարիճիյէ նազարը Մ. Սթամպուլօֆ՝ իշպու սուի թէէսիրէն խապէրտար օլմասը իւզէրինէ Մ. Վուլգովիչ պիր թէյէկրաֆ քէշիմէյլէ Պապը Ալիյէ թարզիյէի բէնամիլէ իթա իթմիշ, վէ մէզքիւր թահրիրաթրն մագսէտը հագիգի իսլամի էյլէմիշ տիր։

«Իշպու թէյէկրաֆտա, Մ. Սթամպուլօֆ՝ յունիս 4/16 թարիխլէ Գուլկար հիւբիւմէթի թարաֆընտան իրսալ օլընան թահրիրաթրն՝ հիւբիւմէթը Սէնիյէյի վէ Պապը Ալիյի մէճգուր իմմէք մագսէտնէ ասլա միպղէնի օլմասընը, վէ պու կիպի պիր մանա վէրմէնին հագիգաթը հալէ քիւլլիյէն մուղայիր պուլնմըշընը, վէ իշպու թահրիրաթըն մագսէտը հագիգիսի՝ Գուլկարիսթան մագսէտը հագիգիսի թարաֆընտան ահվալինի տէվլէթը մէթպուէի Ալիյէյէ արզ իթմէքլէ զաթը հազրէթը Բատիշահինին մուավենէթ վէ հրմայէսինի իսթիրհատան իսթարէթ օլտըղընը քէնտի նամրնա օլուրդ հիւբիւմէթը Սէնիյէյէ արզ իթմէք իչինն Մ. Վուլգովիչէ մէէզուհիյէթ իթա իթմիշ տիր։»

Գունտան էվվէլ Բօսֆա վէ Թէյէկրաֆ նէզարէթի իլէ Գուլկարիսթան բօսֆա վէ թէյէկրաֆ իսթէսի պէնինտէ միւզաքէրէ իսրմիշ օլան բօսֆա վէ թէյէկրաֆ մուգավէլէթի ահ քիւմէնընն գաթիլն թայինի զրմընտա պու քէրրէ նէզարէթը միւշարէյէյհա իլէ Տէրսաատէթ Գուլկար գաբու քէթխիւտասընը պէյնինտէ եէնիտէն իճրան միւզաքէրաթա միւպաշէրէթ օլունաճագ տրը։ Մայիւմ օլտըղը իւզրէ, կէյէնկէրտէ շէհրիմիզէ կէլմիշ օլան Գուլկարիսթան բօսֆա վէ թէյէկրաֆ միւտրը ումումիսի Մ. Սթամպէօ՝ Բօսֆա նէզարէթիյէ պիր իթիլաֆը էֆքեար հասըլ իտէմէտիկի ճիհէթէյէ Սօֆիայա ավտէթ իթմիշ իսի։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Աֆոն ոը Գոնտրինինօբ.)

ՊՈՒ ԿԻԻՆՔԻ

Գարլսպատ 14 յուլիս

Սաքս-Գոպուրկ-Կոթա տուգասը՝ Լիսցէ հաբէքէթ իմմիշ տիր։ Գուլկարիսթան բրէնսի Ֆէրտինանտ՝ Պուտիվէյսէ գատար միւշարէյէրհ տուգայա բէֆագաթ տիր։ Մէվսուգէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, նէ տիւգ էրնէսթին զիյարէթինտէ վէ նէ տախի Սամուայա ազիմէթ իմմէք իւզրէ պու կիւն Սօֆիատան վիրուտ իտէն գօնթ տը Ֆորասը սէյահաթընտա հիչ պիր բօլիթիգա մագսէտի եօգ տըր։

Վիէննա 14 յուլիս

Բիլբէյզ Գոռ-բոնդէց՝ բրէնս Ֆէրտինանտըն կէօյա թէրրը հիւբիւմէթ իմմէք նիյէթինտէ պուլնընտրընա տաիր օլան չայիրը Գարլսպատտան պիր մէնպար մէվսուգտէն պիր թէպլիղնամէ իլէ թէզրիպ իտիյօր։

(Սրպիսթանտա վէ Մաճառիսթանրն պիր գրամրնտա զուհուր իտէն պիր պօրա սէպէպլէ թէյէկրաֆլարրն չօղու վիրուտ իմմէմիշ տիր։)

ԲՐԻԾԹԻՆԱ

Սըրպ հիւբիւմէթինին Բրիչթինա գօնսօլօս վէքիլի Մ. Լուգա Մարին-գովիչին՝ բուամ յունիսին 19 ընճը կէճէսի սաաթ 1 է տօղրու սօգագտա պիր չախս թարաֆընտան գաթլ օլունտրը պունտան ագտէմ եաղլամըշ իսի։

Գուվ- կագէթասընտա պու վագտայա տաիր թաֆսիլաթ կէօրիւրը՝ մէքլէ պէր վէճէհը աթի նագլ օլընը։

«Հիւբիւմէթը մահալլիյէ թարաֆընտան տէրհալ միւթէճաարրը յապագաթլ մատտէսինտէ զիմէախալ օլան տիկէր պիր թագրմ էշխաս տերտէսթլէ թահրիր թէվգիֆէ ալընմըշ, վէ պու պապտէ իճրա օլունան թահգիգաթա կէօրէ, իշպու վագտաի մութէէսսիֆլէյէ սէպէպ՝ պիր հաֆիթա էվվէլ գօնսօլօսը մուամիլէյէնին տարպ իթտիկի վէ օ ագշամ վագտատան պիր աղ էվվէլ գօնսօլօսխանէ գարուսը էօնիւնտէն կէշէրքէն գավասընա թուլթարրրպ հիւբիւմէթէ իրսալ վէ թէվգիֆ իթտիրտիկի Սէյֆէտտին նամընտա պիր գրպթինին (չինկեանէ) հասրլ իթտիկի խուսուսմէթ օլուպ, մէրգում՝ պու հարէքէթը ճինայիյի ըէֆիգէրիյէ պէրպաէրէ էվվէլճէ թասմիմ վէ թասավվուր էյլէտիկինի իզրար իթմիշ, վէ սայէի ատատէվայէի հազրէթը Բատիշահիտէ գարիպէն լայրգ օլան եէգալարրը կէօրէճէքլերի շիպհէսիզ պուլընմըշ տրը։ Ուսումն թէէսսիֆինի մուճիպ օլան պու հատիսէտէն տօլայը հիւբիւմէթը Սէնիյէճէ Սրրպ հիւբիւմէթինին իւսքիւպ գօնսօլօսընա պէյասը թէէսսիֆ օլունտրը կիպի, վիլայէթ մահքէմէի խսինաֆ միւտաաիի ումումիպի ճէլալ պէյ տախի վագտաի մէզպուրէ հագրընտաքի թահգիգաթը թէրի վէ իբդալը խուսուսընա մէմուր օլարագ Բրիչ թինայա ազիմէթ իթմիշ, վէ իւսքիւպ գօնսօլօսը Մ. Գարիչ տե հիւբիւմէթը մէթպուէսինտէն ալտրղը էմր իւզէրինէ պէրաի քէշֆ օրայա կէլմիշ տիր։

«Միւմէյէֆանրն ճէնազէսի կէչէն ճուամա էրթէսի գաթարրյա Պէկրատտա նազլ օլունտրը, վէ Բրիչթինատան սթասիօնա գալտրրրտրը սրրատա թէսկիլաթ վէ իհթիրամաթը լազըմլի իլիա գէլընտրը միսթահպէր տիր։»

ԷՐԶՐՈՒՄ

Էրզրում վիլայէթինին Էվ-ը Շէրէյէ Նամ բէսմի կազէթասընտա օգունմուշ տրը։

«Իշպու շէհրը հազիրանրն (յունիս) 8 ինճի ճուամա կիւնիւ սաաթ 9 բատտէյէրինտէ մէմլէքէթիմիզտէ սէրզէտիլէն զուհուր օլան վագտաի միւթէէսսիֆէ՝ պիլուրֆիլլահ Թէպա սայէի մուվաֆֆագիյէթվայէի հազրէթը Բատիշահիտէ իմմիտատ իթմէյէրէք, ճանիպը հիւբիւմէթը ալիյէտէն վէ ֆըրգաի ասքէրիյէտէն տերաքապ իճրա գէլընան թէտապիրը ճէմիլէ սէմէրէսիլէ բէք ազ վագրթ իչինտէ պէրթարաֆ օլմուշ, վէ սունտիքը էհալի վէ սէքէնէնին հիւնը իթթիլաֆ վէ իմմիզաճը քէմաֆիսսապրգ ճէրէյանա պաշլամըպ, վագտանրն կէճէսի պիլէ գարկաշալրգտան էսէր գալմամըշ օլտուղը հալտե, պաղը մահալէրտէ միւպալաղալրճա բիվալէթ օլունմագտա իտուկի իշիտիլտիկինտէն, թասհիհէ իպթիտաբ գէլընը։

«Պիր վագրթտան պէրու ճիվար մահալլէրտէն պուրայա պիր թագրմ մէճճէսուլ իլ ահվալ ատամլար կէլիպ պաղը միւնասէպէթսիզլիքտէ պուլունմագտա օլտուգլարընտան, բալիս տաիրէսինճէ ուսուլի տաիրէսինտէ պունլարրն թահգիգաթը իճրա օլունարագ մահալլէրինէ կէօնտէրիլմէքտէ օլտուղը մէսմու�թը մէվսուգէտէն տիր։»

ՔԷՐԷՍԹԷՃԻԼԷՐ ՀԱՐԻԳԻ

Կէչէն ճուամա էրթէսի կիւնիւ վուգուա կէլէն Քէրէսթէճիլէր հարիգի հագգընտա արնան մաիւմաթը ախիրէյէ կէօրէ, հարիգը մէզքիւրրն մուճիպ օլտըղը գարար ու զիյաննրն մէճմուր՝ պիր միլեոն լիրա գատար թախմին իտիլմէքտէ տիր։

Քէրէսթէճիլէրտէ եաղընը 17000 լիրալրգ քէրէսթէ սիկուրթալը օլտուպ, հալ պու քի եանմըշ օլան սիկուրթալր տիւքքեանլարրն ումումիսնտա 40000 լիրալրգ գատար քէրէսթէ մէվճուտ իսիշ։

Պու հարիգ միւնասէպէթիյլէ զարարտիտէ օլան գումբանեալարրն էսամիսիյլէ, թէսվիյէ իտէճէքլերի մէպալիղ պէր վէճէհը աթի տիր։

	Ինկ. լիրասը
Նորթհ Պրիթիշ	6000
Լընտրն ընտ Լանդաշայր	4600
Էմբէրիալ	4000
Ֆէնիքս	3000
Սրն Ֆայր Օֆիս	2000
Իւնիոն	2000
Նորտ Տայչէ	2000
Լիոն	2000
Ռուանէզ	550
Հէլվէթիա	500
Ֆոնսիէր	300
Լընտրն Ինշիւրէնս	270
Համպուրկ Միւնիխ	200
Գոնֆիանս	100
Ագիէնտա	40
ճէման	27360

Ճէրէյան Շարէյէ

Իշլիթմիկիմիզէ նազարէն մէզքիւր սիկուրթա գումբանեալարընտան պազրլարը՝ եանան մալարրն մրգտարրը իսպամի իշլն տէֆթէր իպրազ իթմէկլերինի ահվալընտան թալեպ իթմէքտէլէր իսէ տէ, տէֆթէրլէրին տախի էքսէրիսի եանմըշ օլտըղընտան, պու հալտէ մէզքիոր սիկուրթա գումբանեալարընը՝ սիկուրթա պէտէլլերինի թէէտիրէտէ միշքիւլաթ չըգարմազ մաղա պաչլամըշ օլտրգլարը անլաշըլըյօր։ Հալ պու քի հիւբիւմէթը Սէնիյէ՝ չէֆազաթ վէ մէրհամէթը բէտերաէսինէ մէպնի, պու եօլա սիւլիւք իտէն սիկուրթա գումբանեալարընը՝ մէզքիւր սուի նիյէթլերինի իճրա իթմէլերինէ մէյտան պրազ մայարազ, իչէ թէվասսուլթէ մէզքիւր սիկուրթա պէտէլլերինին հիւսնի թէէտիրէսինճէ իճրան նուֆուզ ու թէէսիր պուլուրաճաղընա զէրբէճէ չիպհէ օլընամազ։

Տիւն քէրէսթէճէի էսնաֆը՝ Պապը Ալիյէ կիսէրէք, Սատրազամ հազրէթլերինէ ահթիճէքի արզուհալը թագտիմ իթմիշլեր վէ իյճապը իճրա պուլուրլուճաղը հագգընտա ճէվապ ահվալ էլլէմիշլեր տիր։

Սուրբէր արզուհալ

Հուզուրը սամիի հազրէթը Սատրազամիյէ

Մաարուզը չաքէրը էքմինէլերիտիր քի,

Էսնաֆը մէվճուտէ պէյնինտէ թիճարէթինին ուումա նաֆիիյէյէ, էլզէմիյէթ վէ սուհուլյէթի հասէպիյլէ պիր մէվզրի մախսուս իհրազ իտէպիլմիշ օլան քէրէսթէճի էսնաֆը՝ ճուամա էրթէսի կիւնիւ զուհուր իտէն հարիգը հալյտէ մահվ ու նապուտ պիր հալէ կիրիճթար օլուպ, թէլաֆիի մաֆաթ իտէրէք եէնիտէն հայաթլանմասը՝ հիւբիւմէթը Սէնիյէմզին էլլինաֆ ու ինայաթը մախսուսէյիթպասարէվրարանէսինէ միհրաճ օլտըղը՝ կիւն կիպի աշիքթար պուլունտրըղընտան, էսնաֆճա գուլարը մէրհամէթը Սէնիյէի հազրէթը Բատիշահիյէ իլթիճա իլէ արզը հալէ մէ իսթիրհամէ ճէսարէթի իտէրէք։

Թիճարէթի մահալլիմիզին քիչատընա պիր ան էվվէլ միսսատէ պուլուրլմասը վէ քէրէսթէճիլէր իչիւն էսնաֆա 40—50000 լիրա գատար պիր մէպլաղ իգրազըյլա, իշպու մէպլաղրն թէէքքիլ պուլրուլաճագ գօմիսիոնը մախսուս գարար վէ թէնսիպի իլէ էսնաֆը թէչքիլ իտէն էֆրատտա թէվզի, վէ թէգասիթը թէէտիրէսինին թարին ու թախսիսի, վէ իհմիքեարա վէ էսնաֆրն ըզրարընա մէյտան վերիլմէմէք իւզրէ կէրէք կէմիլերտէքի վէ կէրէք ճէլպ օլունաճագ քէրէսթէէնին աս հապը թարաֆընտան ֆիրուխթընա միսսատէ օլունմալրպ, երնէ գօմիսիօն վասէթասրյա էսնաֆա թէվզի, վէ հէր նէվ քէրէսթէյէ պիր ֆիյաթը միւնասիպ թարհը, վէ թիւճճարա մէվճուտ օլան տուլունրն բօլիցա վէ սէնէտալէրի մունդաշի օլտուգտա բրօթէսթօ իտիլմէք վէ էսնաֆը մէճմուէն իզհարը իֆլասա մէճպուրլ իթմէք ճիհէթինէ կիտիլմէյիպ, տուլունը մէզքիւրէնին միւնասիպ միւտատէվլէ իմմալը(մէօհլէթ վէրմէք), վէ պու սուրէթլէ էն գատիմ վէ քէսիր իլ նուֆուս օլան էսնաֆրմզ իլէ պէրպաէր էսնաֆքմըզրն թիճարէթի սայէսինտէ ագվաթը եէվմիյէլերինի թէտարիք իտէն խրզարը, պէկիրճի, էշչէքճի, մավունաճը, մուհաճիր վէ սաիրէ արապաճը էսնաֆրընն տախի տիւչար օլտրգլարը հալը բէրիչանի ու սէֆալէթտէն գուրթարրլմասը թէտպիրլէրինին իթթիխաղընա լութֆ ու ինայէթը ճէլիլէնին էրզան պուլրրլմասընը իսթիրհամ իտէրիզ։

Էսնաֆրմզը կէօմրիւք վէ օրման բուսումը, վէ էֆբատրընը հէր կէօնա թէքբեալիքը միրիյէ իթթաբյա սէնէվի լաազալլ 60000 լիրատան զիյատէ թաղինէի ճէլիլէյէ վերիկի վերտիրլէրի, վէ թաատատա օլընան էսնաֆտան տախի Խաղինէի ճէլիլէ՝ սէնէվի մրգտարը քիւլի իսթիֆատէ էյլէտիկի նազարը տրգդաթ վէ իթթինայա արնմասրյա պէրապէր, վէլիինիյէթը պիմինէթիմիզ մերահիմ նիյանը Բատիշահը մէալի իքթինահ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին եէկեանէ էմէյ վէ մագսէտը ալիի հիմայունարը թէգասամ սատրգասընին սատտէթը հալի վէ մէմալիքը մահրուսէի Շահանէլէրինին իւմրանը օլտըղը քիւլի եէվմ բայէկան պուլրլան էլթաֆը մալանիհայէի Միւլիւքանէլէրիյէ ճիհանրն մէչհուտու միսէլլէմի օլտըղընտան, նէվը թիճարէթի հատպիյէ իւմրանը մէմլէքէթէ վէ պիլճիմէյէ էհալի վէ էսնաֆա խատիմ օլան էսնաֆը ահգարանէմիթրն տիւչար օլտըղը չու հալը բիւր մէլլատան դուրթարրլմասը յա թէտրիճէն սատտէթը հալը սապրգընն վէ սայէի ֆէդվայէի Ռիթխիսթանտէ հալը սապրգընա նիսպէթէն պիր գաթ տահա մէէմիրը միսսապգէյի խուսուսընտա էլթաֆը ճէլիլէյի էֆիէմիլերինին պիտիրիշ վէ երզան, վէ պու սուրէթլէ մէսէլա Զըրսաթ Գանգասը թարաֆընտան իգրազ օլունաճագ մէպլաղ՝ երնէ սայէի հիւքիւմէթը Սէնիյէտէ միւտատէթը գալիլէ զարֆընտա թէէտիրէ օլընաճաղը միսէլլէմ իտուկինտէն, պու սասրը մէալիհասրրն թէէսսաթը խայրիյէսընտէն օլան մէզքիւր Պանգանրն տախի մուհասսէնաթ վէ ֆէվփտի պու սրրատա պիր սուրէթը ճէլիլէյտէ սապէթ օլաճաղը ճիհէթլէ, պու պապտէ տախի հիմմէր մէալիթէամը վէքքեալէթբէնահիլերինին չայան պուլրրլաճաղը պէտտասը տրը։ Օլ պապտէ էմր ու ֆէրման հազրէթը մինէ իլ էմրին տիր։

* * *

Հարիգգէտէլերտէն ճիհէթը ասքէրիյէ էմնսուպ օլանլարրն տէֆթէրը մախսուսը՝ իանէի ասքէրիյէ գօմիսիօնրնա թագտիմ գըլընմըշ օլմաղլա, իյճապ իտէն իանէ՝ նիզամէի մախսուսը մուճիպլինճէ թէվզի օլընաճագ տրը։

Էնանի հարիգտէ էթրաֆընը աթէշ սարմըշ պիր խանէտէ գալմըշ օլան թուլումպաճը Պաղտասարընն եանմասրնա բամագ գալմըշ իքէն, չէօրճիս Ալի նամընտա պիրի մէրգումը գուրթարմըշ իսէ տէ, քէնտիսի տիւմանտան պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլէրէք 2 սաաթ սոնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

Սիւլէյմանիյէ ճիվարընտա սաաթճը եօգուշրնտա ֆէսճի Սաիտ էֆֆէնին խանէսի եանտրը սրրատա, էշեա՝ խանէ տէրուինտէքի սարընճա աթրլմըշ, վէ էրթէսի կիւն մուամիլէյէ՝ էշեաի մէզքիւրէյի չըգարմագ իւզրէ Ալանը չիվճճի Ցովհաննէս վէ էրզրումլը Սիւլէյման իլէ իքի մէճիտիյէ բաղարլըգ իտիպ, մէրգումանի զէքը օլընան սարընճա էնտիքլերի սրրատա իքիսինէ պիրտէն ֆէնալըգ կէլիպ պալտրգլարը կէօրիւլէրէք տէրազամ եօգարը չըգարրլմըշլար վէ Զապթիյէ խասթախանէսինէ կէօնտէրիլմիշլեր իսէ տէ, իքիսի տախի պիրազ սոնրա միւթէէսսիրէն վէֆաթ իթմիշլեր տիր։

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԷՆՏ ՄԷՐԲԷՆ ԹԱՑԼ ՎԷ ՆՈՐԹՀԸՐՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԴՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

Պալատէ զիքը օրընան գումբանեալարընա սիկուրթալը օլուպ՝ կէչէն ճուամա էրթէսի կիւնքի Սթանպօլտա Օտուն գարուսը հարիգինտէն խասարտիտէ օլան զէվաթը զիյանլարրնն սէրիան թէսվիյէ օլընմասը զրմնընտա օլպապտէ հիսապլարընը թագտիմ էյլէմէլէրի իլան օլընը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւն Սատրազամ հազրէթլերինինէ գտինտէ մէճլիսը խասսը վիքէլյա մէմուր ճէվտէթ բաշա, Տախիլիյէ միւթէճյարը Բատման, Նաֆիա մուհասէպէճիսի Սաատի, Մէճլիսը Մալիյէ ազասընտան Սիւլէյման Սուտի պէյլէր իլէ, Շուրաի Տէվլէթ ազասընտան Նուրեան Ցովհաննէս վէ էրքեանը Մալիյէտէն Մուհիտտին էֆ. լէր հազարաթընտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն իթթիա իթմիշ, վէ պու գօմիսիօնտա Խաղինէի Մալիյէնին թէղրիրը վարիսաթը հագգընտա միւզաքէրաթը լազմէ իլէ իշթիղալ պուլրլմուշ տրը։

—Պազը վիքէլաի ֆիխամ հազարաթը տիւն սաաթ 10½-տա Մապէյնէ պիլազիմէ, ագտը էնճիմէնը մէշվէրէթէ, կէճ վագթա գատար պազը ումուրը միհիմմէնին միւզաքէրաթլյա իշթիղալ էյլէմիշլեր տիր։

—Խարիճիյէ մէքթուպճըսը Միհնիր պէյ հազրէթլերինէ Իթթիհա դրալը թարաֆընտան Դուբոն տիթալի նիշանընը Ալնճի բիւթպէսի իթա դըլընմըշ տրը։

—Բօլիս վէ ժանտարմա իսլահաթընա մէմուր գօմիսիօն՝ մազպաթասընը թանգիմ իտէրէք գարագօլասնէլերին ֆօթօկրաֆիրըյլտ պէրապէր տիւն խաքիրահ Շահանէլէ արզ ու թագտիմ էյլէմիշ տիր։

—Տէվլէթը Օսմանիէ իլէ Իրան տէվլէթի Բօսֆա վէ Թէյէկրաֆի նէզարէթլերի պէյնինտէ բօսֆա վէ թէյէկրաֆ մուգավէլէի ճէտիտէսի մատտէյերինտէն պազրլարը հագգընտա զուհուր իտէն իսթիլաֆը էֆքեար իւզերինէ տէվլէթէյն մէմալիքի պէյնինտէքի բօսֆա չանթալարընն հուտուտ իւզերինտէ թէսթիսի մուվագգաթէն թաաթիլ իտիլմիշ իսի։

Իշպու թէտպիրէ սէպէպլէթմէվրէն Իրան բօսֆա վէ թէյէկրաֆի տարէսի՝ գարարը վագրընը կէրի ալմըշ։ Վէ թէաթիի մուխապէրաթ մատտէսինի քէմաֆիսսապրգ իճրայա միւպաշէրէթ էյլէմիշ տիր։

—Պահրիյէ ֆէրիգանընտան Վուտ բաշա հազրէթլերինին ախիրէն Լօնտրայա ազիմէթ իտիպ պիր միւտէթ իգամէթինէ սոնրա շէհրիմիզէ ավտէթ իթմէքլի մաիւմ տիր։

Լօնտրատան Թանա եաղըլտըղընա կէօրէ, տօնանմաի հիւմայունրն պիր գաթ տահա մէրթէպէյի միւքէմմէլլէթէ իյսալը իչիւն իճրա օլընաճագ թէտապիրաէ իսթիտաամ օլընմագ իւզրէ Ինկլիթէրրատան պազը մէմուրին ճէլպի մուգաբրէր օլտրգնտան, բաշալ միւշարէյէյհ Ինկլիթէրա պահրիյէ նազրրընն մուվաֆագաթրլյա պու մէմուրլարը ինթիխապ իթմէք իւզրէ Լօնտրայա կէօնտէրիլմիշ օլուպ, մէմուրինը մուամիլէյհիմ գարիպէն Տէրսաատէթ կէլէճէքլէր տիր։

—Եունան հիւբիւմէթի՝ Բիրէատ պիր ճամի ինչասը իչիւն 554 մէթրօլրգ պիր արազի թէրք իթմիշ վէ պունա տաիր օլան պէրաթ՝ միւզէյէն պիր գուլթու տէրուինտէ մէվզուէն չէհրիմիզ Եունան սէֆիրի Մ. Մավրօգօրտաթօյա կէօնտէրիլմիշ օլմաղլա, սէֆիրը միւշարէյէհ իշպու պէրաթը գարիպէն Սատրազամ հազրէթլերինէ թագտիմ իտէճէք տիր։

—Տէրսաատէթ իլէ էնգարէ արասընտա հաֆիթատա իքի բօսֆա տահա չըգարըլարագ, շիմտի բազար կիւնէրի չըգարըլան բօսֆա իլէ 3 բօսֆատա իպլաղ իտիլճէյի, վէ պու եէնի իքի բօսֆանրն պիր գաչ կիւնէ գատար իրիֆի վազիֆէյէ պաչլայաճաղը իշիտիմիշ տիր։

—Պօմպատան հարէքէթլէ յունիսին 22ընճի կիւնիւ Գրբմրը՝ տէնիզտէ Գամէրօն ատասընա մուվասէլէթ իտէն 1222 հաճիլի համիլ Տէէ- Նամ Ինկիլիզ վաբօրընտա եանի բահտէ վուգու պուլան 34 վէֆիյաթտան 7սի գօլերա իլէթինտէն օլտուղը թէպէյլիւն իտէրէք, մէրգումանի հաճիլէր Գամէրօն գարանթինանէսինէ չըգարրլմըշ, վէ չըգարտրգլարը կիւն իչէրինտէն իլէթը մէզքիւրէյէ թուամուրմշ օլան 12 քիշինին, 2սի տախի վէֆաթ իթմէքլէ մէրգումանի հաճիլէր՝ 15 կիւն միւտտէթլէ գարանթինայա վազ օլունմըշլար տրը։ Միւտտէթը գարանթինայը իքմալ իլէ ճիտատէյէ չըգաճագ հաճիլէր՝ օրատա աթրպպա թարաֆընտան մուալէնէ իտիլէճէքլէր տիր։

—Պիր վագրթտան պէրու տիւչարը թաթիլ իտիլմիշ օլան թէրշէմբէ հէրէսի կազէթասը տիւնտէն իթթիպարէն նէշր օլունմայա պաշլամըշ տրը։

—Տէրսաատէթ 2ընճի Հուգուգ մահքէմէսի ազասընտան Պարանիկեան Մեբքան էֆ.նին նամիզագը սէպէպիյլէ պիր գաչ կիւնտէն պէրու մաղամը մէմուրիյէթինէ կիտէմմէքտէ օլտըղը մաէթթէէսսիֆ իսթիխպար օլընմըշ տրը։

—Երամեան Աբրահամ բաշա հազրէթլերինին Պէյգօղ ճիվարընտա Բաշա Մանտրաար չիֆթիլիկնին գօրուճըլարընտան Պարը Մուսթաֆան մուգատտէմա թիւֆէնքլէ գաթլ վէ ֆիրար իթմիշ օլան վէ ախիրէն Պարթընտա տէրտէսթ իտիլմիշ օլան մէզքիւր չիֆթիլիք գօրուճըլարընտան Պարը Ալի տիւն մահքէմէի ճինայէթտէ 15 սէնէ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմուշ տրը։

—Գարթալ դազասընա միւլգազ Պաշը-Պէօյիք տաղլարընտա հարիգ զուհուր իտէրէք կէչէն ճուամա էրթէսի կիւնինտէն պէրու եանմագտա օլտուգլարը, վէ վագրա իթֆասընա էհալի թարաֆրնտան ֆէվգէլատէ զարէթմ իտիլմէքտէ իսէ տէ, հէնուզ մուվաֆֆագ օլընմամըրը իշտիրմիշ տիր։

—Բուսխա սէֆարէթի մայէթինէ թասային գրլընան Գուլէն վաբօրը տիւն Օտէսատան կէլէրէք Պէօյիք քաէրէտտէ Բուսխա սէֆարէթի էօնիւնտէ տէմիր աթմըշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. ժողով տիւն Գալաթա Խորհրդարանընտա Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլերինին Նախագահութիւնը վէ Սրուանձտեանց Դեր. Տ. Գարեգին Սրբազանրն Ատեանապետութիւնը թահրընտա ադտը իճթիմա իտէրէք պէր վէճէհը աթի պազը գարարլար վերմիշ տիր։

Եէօլլէ քի, մէճլիսը մէզքիւր՝ Մարսիլիա հոգեւոր հովիւ Իսթիւճեան Արժ. Տ. Սահակ քահանանրն իսթիֆասընը գապուլ իտէրէք, խալէֆինին նասպ ու թայինի իչին պէր վէճէհը աթի պէշ էսամիլի պիր նամզետ ճէտվէլի թանգիմ իթմիշ տիր։

Արժ. Տ. Գաբրիէլ վարդապետ Ճէվահիրճեան. (Պէօյիքտէրէ Ս. Հրուիպսիմեանց քիլիսէսի քարոզիչ)։

Արժ. Տ. Եղիշէ վարդապետ Գալֆայեան. (Սիս Մխարանը)։

Արժ. Տ. Սահակ աւագ-քահանայ Տէր Սարգսեան. (Կրօն. ժողով ադասը)։

Արժ. Տ. Գրիգոր քահանայ Բապուճճեան. (Գալաթա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի Աւագերէցի)։

Արժ. Տ. Գրիգոր քահանայ Երէցեան. (Գալաթա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի բաբազը)։

Նախագահ Սրբազան հազրէթլերի՝ ճէտվէլը մէզքիւրը իբդալ իլէ պու պապտէ հիչ պիր իթիրազը պուլրնմատըղընը պէյան իթմիշ օլարագ տրունքի Կրօն. ժողով՝ զիքր օրընան պէշ էսամիլի նամզետ ճէտվէլինի պիր թահրիրաթլա Մարսիլիայա իրսալ իթմէյէ գալար վերմիշ տիր։

Հալէպ Առաջնորդը ռապրդ կէօմրիւքճեան Դեր. Տ. Մովսէս վարդապետ՝ Կրօն. ժողով գարարրյա Գումգարու տիշարրսը քիլիսէսինէ մուվագգաթ քարոզիչ նասպ օլընմըշ տրը։

Տիւնքի Կրօն. ժողով՝ իքի սէնէլիք մուհասէպէսինին թանգիմի վէ տիկէր պազը թաչրա վէ խուսուսի մէսէլէլերէ տախի մէշղուլ օլմուշ տրը։

Զրմմառ վանքընտա պուլընան Էրմէնի Գաթողիք ըէսպինինտէն Անդրէասեան Ֆազ Անդրէաս վարդապետ իլէ Սիվաստա պուլրնան Գազանճեան Ֆազ Սերովբէ վարդապետ պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլմիշլէր տիր։

ԱՄԷԼԻ ՍԸՆԸՔՔԸՆԸՆ ԼԻԻԶՈՒՄԸ

Ապօնէլերիմիզոէն բոլիթիգա մէմուրիյէթլերինտէ միւհիմմ պիր մէվզը թուրթագտա օլան սահիպը տրրայէթ վէ քէմալաթ պիր զաթ թարաֆընտան վարիտ օլան մէքթուպ տը.

Մուհարրիր էֆէնտի,

Կազէթանըզըն ճումաա էրթէսի կիւնքի նիւսխսիսէ տէրճ իտիլմիշ օլան «Թիճարէթը Պահրիյէ» սերլէվհալը պէնտ՝ ամէլէ սընքքընը լիւզումմ վէ էհէմմիյէթի հագգընտա պիր ֆըգրալը հավի իտի քի՝ զայէթ միւհիմմ կէօրտիւկիմ ճիհէթլէ, հաղդընտա պիր գաչ սէօղ սէօյլէ յէճէյիմ.

Ամէլէ սընքքընը թէչէքքիւլ իթմէսի՝ մէտէնիյէթին իհթիյաճաթը իլէ պէրապէր օ իհթիյաճաթը հասրլ էլէմէնին չարէյէրինի տէ գապուլ իթմէք տէմէք տիր.

Ամէլէ սընքքընը վիճուտի թիճարէթ վէ սանայիճէ, եանի ատէթա մէտէնիյէթճէ չիմտիքի թէրագգընը թապիի վէ զարուրի պիր նէթիճէսի տիր.

Ճէմիյէթը պէչէրիյէնին չիմտիքի հալինտէ եաշամագ վէ էմսալի խուսուսլարտա մէտէնիյէթի գապուլ իտուպ տա, ամէլէ սընքքընը թէչքիլի իչին իյճագ իտէն թէտպիրլէրէ միւրաճաաթ իթմէտիքճէ, ինճարէրին դիվանէտ տէնիյէն չէյ հասրլ օլամագ. Իտխալաթ մութլագա իխրաճաթը կէչէր. վէ պինաէն ալէյհ մէմլեքէթ տախիլինտէ սէրվէթ ագալրը.

Եալընըզ խամ էշեա վէ մահսուլաթ հասրլ իտէրէք, թիճարէթճէ մուագզէնէ հասրլ իթմէք բէք միշքիլ տիր.

Իշլենմէմիշ իբէք պահալը պիր չէյ տէյիլտիր. հալ պուքի պիր արշըն ճանֆէս գումաշ էրիմի ղըշ. ա, վէ պիր արշըն էյի գատիֆէ ալթմըշ եէթմիշ ղըշ. ա սաթըլըր. պու հալտէ պիր օգգա իբէք իշլենինճէ, գրյմէթի քէնտի էսկի տէյէրինին 20-30 տէրէճէսինի պուլուր քի՝ իշլեմէք հագգը եանի ֆապրիգաթօր վէ ամէլ հագգը օլարագ մէմլեքէթ տախիլինտէ գալմասը լազըմ կէլէն պուֆարգ տիրաբը չըգընճա, եալընըզ խամ էշեա հասրլ իտէրէք օ ֆարգըն եէրինի տօղուրմագ բէք զիյատ պուղտայ հասրլ իտէ. ֆագաթ Ռուսիա Ինկիլթէրրատան զենկին տէյիլ տիր.

Սէրվէթը միլլիյէ մութլագա մահսուլաթլա հասրլ օլմագ. Մէսէլէնին լուսը՝ խտխալ օլընան էմթաա մուդապիլինտէ մալ իսրաճ իթմէք խուսուսընտա տը. Պէլճիգանընն հասրլ իթտիկի պուղտայ՝ պէլքի եալընըզ Լօնտրա էհալիսինի տօյուրմագ. Հալ պուքի Պելճիգա ազ մահսուլ հասրլ իթտիկի իչին ֆագհիր պիր միւրաատտ օլընմամագ.

Թիւրքիամըզտա Էվրօբա մէտէնիյէթի գապուլ օլընտըղը սրրատտա ամէլէ սընքքը թէչքիլ իտիլմէմիշ օլմասընընն նէթիճէսի տիր քի՝ էմնաֆ թագրմընտա բահաթլըգ (եղնս) տէնիլէն չէյ կիթտիքճէ ազալմըշ տըրզիրա —կազէթանըզտա տէրճ օրնան պէնտտէ պէյան իտիլտիկի վէճհիլէ— էսկի սանաաթլար պաթմըշ, վէ էէնի սանաաթլար գապուլ օլընմամըշ տըր.

Սէրվէթը միլլիյէճէ կիւնտէն կիւնէ !էրի կիթմէք իսթէմէտիկիմիզ հալտէ՝ պէճէմէճհալ ամէլէ սընքքընը թէչքիլ իթմէլիյիզ. Զիրա՝ խամ էշեայա պիր տէ սանաաթրն մուավէնէթինի արթըրարագ՝ անլերին գըյմէթի թէզեիտ իտիլիր իսէ՝ միւլքտէ բարա գալմասը վէ արթմասը գօլայլաշտրըրմըշ օլուր.

Թիճարէթը պահրիյէտէ օլսուն, մատենճիլիք վէ էմսալի սանաաթլարտա օլսուն, միւլքիմիզտէ ամէլէ սընքքընը թէչէքքիւլինէ խրտմէթ իտեճէք թէչէպպիւսաթտա պուլընանյարն հագիգաթէն պէօյիւք պիր խրտմէթ իլճա էյլէտիքլերի ինքեար օլընամագ.

* * *

ՄՈՒՀԱՔԻՄԻ

ԷՄՆԻԵԼԷԹ ՍԱՆՏԸՂԸ ՏԱՎԱՍԸ

Էմնիյէթ Սանտըղընտան էքսիլէն 1000 լիրատան տօղալը իգամէ օլընան տավա 3իւնճիւ տէֆա օլմագ իւզրէ տիւնքի բազար էրթէսի կիւնու սաաթ 7պուչուգտա Հուգուգ Պիտալէթ մահքէմէսինտէ թէքբար լուէթ օլընարագ, մէվգիի մասուսընտա քիւլլիյէթլի սամիուն միճէմի օլտըղը հալտէ, թարաֆէյնտէն սանտըգ էմինի փափազեան սատէթլու Յովհաննէս էֆ. թարաֆընտան մախտումը Փափազեան Նշան էֆ. վէ վէքիլլերի Թընկըը Սիմոն վէ Էմէրեան Սարգիս էֆ.լէր, վէ սանտրգ միւտիրի Սիւպահիզատէ սատատէթլու Սիւլէյման էֆ. թարաֆընտան վէքիլլերի Շէհրի, Սուպահի վէ Բէֆիզ էֆ.լէր, վէ Թիճարէթ Նէզարէթը ճէլիլէսի թարաֆընտան վէքեալէթէն Գարտաչեան Յովհաննէս էֆ. վէ պինէֆս սանտրգ իտարէսի թարաֆընտան վէքեալէթէն համտի էֆ. մահքէմէտէ հաղրը պուլընմըշլար տըր.

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ, պունտան ագտէմքի մուհաքէմէտէ սանտրգ վէքիլի համտի էֆ.՝ Սիւլէյման էֆ. թարաֆընտան սանտրգա վէքիլ նասպ իտիլմիշ օլտըղընտան, պու մատտէտէ էֆէնտիի մուսիալէյհ միւտիր ալէյհինտէ մուհաքէմէյէ կիրիշիպ կկրիշէմէյէճէկինի վէ թարաֆէյնին իսթիտալարը պրլէշթիրիլմէսի մէսի միւնասիպ կէօրիւլիւպ կէօրիւլմէտիկինի սիւվալ իթմիշ, վէ Թիճաճարէթ նէզարէթի վէքիլի տախիպտա տավանը թէֆէերրուաթընա հէնուզ վուգուֆը օլմատրղընը պիրիթեան մէսէլէյէ միւթէալլիդ էվրագը թէտգիգինէ մէյտանը օրմագ իչիւն մուհաքէմէնին թէէխիրինի մահքէմէտէն ըէճա վէ թալեպ իթմիշ իտի.

Պինաէն ալէյհ տիւն, էվվէլա մագամը ըիյասէթտէն՝ Թիճարէթ նէզարէթի վէքիլի Գարտաչեան Յովհաննէս էֆէնտինին ըէյի սիվալ օլունբպ, էֆէնտիի մուսալիէյհ՝ իսթիտալարը պիրլէշթիրիլմէսի մատտէսինտէ քէնտիսի տախի միւթէֆիգ իւլ էֆքեար օլտուղընը ճէվապ պէն պէյան իթմիշ տիր.

Համտի էֆ. կէչէն մուհաքէմէտէ իրատ էյլէտիկի վէ պիր աղ էվվէլ թէքբար իթտիկի սիվալլէր իւզրինէ իսրար իտէրէք, մահքէմէնին գարարընը թալեպ իթմիշ օլմաղա, Գարտաչեան էֆ. պունա ճէվապէն, Թիճարէթի նէզարէթը ճէլիլէսի՝ իճապընը իճրա իտէրէք, Սիւպահիզատէ Սիւլէյման վէ Փափազեան Յովհաննէս էֆ.լէր ալէյհինտէ սանտրգ Նամընա իճրաի մուհաքէմէ իչիւն քէնտի թարաֆընտան վէքիլ նասպ իթմէսինի էմմիյէթ Սանտրղը միւտիր մուավինի Սունուլլահ էֆ.յէ էմր իթմիշ օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր.

Պու իֆհատէնին իւզրինէ համտի էֆ. վէ քեալէթ էվրագընը մահ. քէմէյէ թէսլիմ իթմիշ օլմաղա, էվրագը մէգքիւրէ գրաաթ օլընմըշ տըր. Էֆէնտիի մուսալիէյհ քէզալէք Թիճարէթ նէզարէթինին պու պապտէ վէրտիկի եվամիրի հավի էվրագը տախի մահքէմէյէ թագտիմ էյլէմիշ տիր.

Սիւլէյման էֆ.նին վէքիլլերինտէն Սուպհի էֆ. իտարէի քէլամ իտէրէք, սանտրղա միւթէալլիդ հէր ու�մուր ու խուսուսաթտա վէքիլ նասպ իթմէք հուգուգ ու սէլահիյէթի էմնիյէթ Սանտրղը միւտիրի Սիւլէյման էֆ.յէ աիտ օլտըղընտան, վէքիլ նասպ իթմէք իչիւն միւտիր մուավինէ էմր վէրմէկէ Թիճարէթ նէզարէթինին հագգ ու սէլահիյէթի օլմատրղընը պէյան իթմիշ տիր.

Մուավիյէյհ Սուպհի էֆ.նին ըէֆիգլերի Շէհրի վէ Բէֆիզ էֆ.լէր տախի անը մէսլտէ իլրատը Նուրգ իտէրէք, համտի էֆ.նին վէքեալէթի գապուլ օլընմասընը մուսիրրանէ թալեպ իթմիշլեր տիր.

Պունա ճէվապէն Թընկըը Սիմոն էֆ. Սիւլէյման էֆ.նին վէքիլլերի մէսէլէնին էհէմմիյէթինի ֆարգ իտէմէյէրէք, միւվէքքիլլերինին հէր նէ գատար էմնիյէթ Սանտրղը միւտիրի իսէ տէ, Թիճարէթ նէզարէթը ճէլիլէսինին թահրը սէլահիյէթինտէ պուլընտրղընը վէ օնա մէսուլ իտուկինի, վէ նէզարէթը միւշարէլէյհանընն տախի տօղրուտան տօղրույա հիւքիմէթը Սէնիյէյ մէսուլ պուլունարագ, լէտել հաճէ միւսթէնա թէտպիրլէր իթթիխաղընա հագգ ու սէլահիյէթի օլտըղընը ֆէրամուշ իթտիքլերինի մահթթէէսիֆ պէյանտէն սօնրա, թալեպլերինտէ իսրար իթմէմէլերինի Սիւլէյման էֆ.նին վէքիլլերինէ թասվիյէ իթմիշ տիր. Պատէհու ըէֆիգի Էսմէրեան Սարգիս էֆէնտի իտարէի քէլամ իտէրէք, Սիւլէյման էֆ.նին վէքիլլերի եալընըզ մուհաքէմէ իչէն վէքիլ նասպ օլընտրգլարընտան, պու միսիլլու իթիրազլարտա պուլունմագ սէլահիյէթլերի օլմատրղընը, վէ պունտան մատտա էկեր Սիւլէյման էֆ. մահքէմէտէ հաղրը պուլընմըշ օլսա իտի, Թիճարէթի նէզարէթը ճէլիլէսի թարաֆընտան վէրիլէն էմրէ մուխալիֆէթ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէյէճէկինի պէյան իթմիշ տիր.

Թարաֆէյն վէքիլլերի՝ պիր սուրէթը մուֆասսալէտէ պէյան էֆքեար վէ միւտաֆէա իթտիքտէն սօնրա, Դարտաչեան Յովհաննէս էֆէնտի իտարէի քէլամ իտէրէք, Սիւլէյման էֆէնտինին վէքիլլերինին՝ Թիճարէթ նէզարէթը ճէլիլէսի թարաֆընտան վէրիլէն էմրի թաարիզ (խրծրեել) իթմէյէ հագգ ու սէլահիյէթլերի օլմատրղընը, չիւնքի մէվզուը պահս օլան մէսէլէ սէլահիյէթ մէսէլէսի օլուպ, պու տա եալընըզ քէնտիյէ աիտ իտուկինի նէզարէթը միւշարէլէյհա վէքիլի սրֆաթըյլա ըէսմէն մահքէմէյէ արզ ու ինթաբ իթտիքտէն սօնրա, նագէճա օլան պու միւպահասանընը արթըգ քէֆի ատտ օլընմասընը մահքէմէտէն թալեպ իթմիշ տիր.

Ըէիսը մահքէմէ պու պապտէ միւտտաիի ուսումի Ալի Շեվգի էֆէնտինին ըէյնին իսթիֆսար իտուպ, էֆ.ի մուսալիէյհ՝ իսթիտալարը պրլէշթիրիլմէսի իգթիգա իթտիկինի, վէ Թիճարէթ նէզարէթինին էմրինէ վէքիլէն վէքեալէթին մէշրու վէ մագպուլ օլտըղընը ճէվապէն պէյան էյլէմիշ տիր.

Հէյէթը մահքէմէ՝ պու պապտէ պիր գարար վէրմէք իւզրէ միւզաքէրէ օտասընա չէքիլիպ, եարըմ սաաթտան սօնրա մահքէմէյէ ավտէթլէ ըէիս՝ թարաֆէյնին վէրտիքլերի իսթիտալարը պրլէշթիրիլմէսինէ իթթիֆագը արա իլէ, վէ վէքեալէթին գապուլ օլընմասընա էքսերիյէթը արա իլէ գարար վէրիլտիկինի պէյան ու թէֆհիմ իթմիշ տիր.

Իշպու մուհաքէմէ էբէյիճէ տեվամ իտուպ վագթ կէճէքմիշ օլտըղընտան, մահքէմէ՝ կէլէճէք իճթիմատ սատատա կիրիշմէկէ, վէ պու իճթիմանը՝ յուլիսին 10 ընճը կէլէճէք սալը կիւնիւ վուգուս պուլմասընա գարար վէրմիշ տիր.

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Թէտավիի խուսուսի՝ իլէթը էֆրէնճիյէ, վէ ալէաթը թէնասիլիյէյէ տարիր. Գալաթատա քէօրբիւ պաչը նօմէրօ 3.

ՖՐԱՆՍԱ ՄԻԼԼԻ ԵՕՐԹՈՒՄԸ

Ալաֆր. յուլիսին 14իւնճիւ տիւնքի բազար էրթէսի կիւնիւ Ֆրանսանըն միլլի եօրթուսը օլմագ միւնասէպէթիլէ, Ֆրանսա սէֆարէթինին մայէթ վաբօրբյա Մէսսաժբրի, Ֆրէսինէ վէ Բաքէ գումբանեալարընին լիմանըմըզտա պուլունան վաբօրլարը, վէ Ֆրանսա պայրաղընը համիլ սարը թիւճճար սէֆինէլերի պայրագլարիլէ տօնատրղը կկպի, Գալաթա վէ Պէյօղլընտա պուլունան Ֆրանսըզ մաղազալարը վէ եղճիւմէլէ Վէրտու, Պիւրկուի, Պօնմարշէ, Շավէն վէ Միրէ Գոթրօ մաղազալարբյա սարը պիր չօգ տիւքքեանլար տախի պայրագլար իլէ թէզեին օլընմըշ տըր.

Քէզալիք գարագօլ սէֆինէի հիւմայունը պայրագլար իլէ տօնատրլարագ էօյլէյին 21 բարէ թօք էնտախթբյա ուսուլը թէչրիֆաթի իլֆա գրբընտրը կկպի, սաաթ 8տէ տախի Մապէյնը հիւմայունտան թէչրիֆաթը ուսուսիյէ նաղբրը Միւնիր վէ սէրեավէր վէ տամատ Մէհմէտ բաշալար հազարաթը Ֆրանսա սէֆարէթիանէսինէ իգամ պուլրուլարագ, սէֆիր գօնթ տը Մօնթէպէլլօյա լազրմէի թէպրիքսազի իլֆա գբընմըշ տըր.

Իշպու եէվմը մախսուս միւնասէպէթիլէ էօյլէնտէն սօնրա Ֆրանսա թէպաասը Պէյօղլընտաքի սէֆարէթխանէտէ գօնթ տը Մօնթէպէլլը թարաֆընտան գապուլ օլընբպ, թէպաասի մէրգուսմէնին պիրինճի մէպուսը թարաֆընտան Ֆրանսըզլարը տէվլէթը մէթպուսլէրինէ սատագաթլարընը միւթեզամին պիր նութգ իլրատ օլընմըշ, վէ սէֆիր ճէնապլերի պիր մէգալէ իլրատ իտէրէք հրսսիյաթը մէգքիւրէյի թագտիր էյլէմիշ տիր. Պատէհու հուզզարա շամբանեալար վէ սարը մէշրուպաթ վէ մէհքիւլաթ իքրամ իտիլմիշ տիր.

Քէզալիք մէգքիւր եօրթու միւնասէպէթիլէ տիւն ագշամ թագսիմտէ քեալին Պէյէտիյէ պաղչէսինտէ Ֆրանսըզ թիճարէթ օտասը հէյէթի թարաֆընտան պիր զիյաֆէթ քէչինտէ օլընմըշ, վէ պաղչէ՝ պայրագլար վէ ֆէնէրլէր իլէ միւքէմմէլէն թէզեին ու թէնվիր գբընմըշ տըր.

Էնամի թաամտա պիր պանտօ մուղիգա թէրէննիւմսաղ օլմուշ վէ մէվզբյա միւնասիպ պիր չօգ նութգլար իլրատ օլընմըշ տըր. Մուսախարէն թաամա իշթիրաք իթմէմէյի օլան պիր չօգ էրքէք վէ գատրն Ֆրանսըզլար տախի պաղչէյէ կիտէրէք իճրաի չէհրալին իտիլմիշ վէ մուղիգա թարաֆընտան համիտիյէ մարշը թէրէննիւմ օլընտրգտա, ումումի հուզզարա քէմալը չէվգէ ալգըշլամըշ տըր.

Պաղչէնին պիր մահալի պալօ սալօնը հալինէ վագ իտիլմիշ օլտըղընտան, պաղլար օրատտա բագտ էյլէմիշլեր տիր.

Թէքեպաչը պաղչէսինտէքի եազըղթեաթրօտա տախի պիր օրէբա իճրա օլընբպ, մուղիգա թարաֆընտան Մարշը համիտի վէ Ֆրանսըզլարըն Մարսէյեեզ նամ միլլի մարշը թէրէննիւմ իտիլէրէք հուզզար թարաֆընտան ալգըշլար իճրա օլընմըշ տըր.

Քէզալիք իշպու միլլի եօրթու միւնասէպէթիլէ շէհրիմիզտէ պուլընան Ֆրանսըզ թէպաասընը էքսէրիսի՝ տիւն ագշամ մաղազա վէ տիւքքեանլարընտա գանտիլ տօնանմասը իճրա էյլէմիշլէրտիր. Պէյօղլընտա Տօղրու եօլտա պուլունան Ֆրանսըզ մաղազալարընը իճրա իթտիքլերի թենվիրաթ՝ սուրէթը մախսուսէտէ ճալիպը էնզար օլմուշ տըր.

ԲԱՆԿԱԼԹԻՏԷ

ՎԻԷՆՆԱ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՄԷԿԹԷՊԻ ԹԷՎՋԻՐ ՄԻՒՔԹԱՖԻՆԱԹ ԸՆԿՄԻ

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ զիքը օլունտուղը իւզրէ, էվվէլքի բազար կիւնիւ Բանկալթիտէ Վիէննա Մխիթարեան մէքթէպինին սենէվի թէվզիի միւքաֆաթ զինէթի պիր սուրէթը միւքէմմէլէ վէ մութանթանէտէ իճրա օլուճմըշ տըր.

Մէքթէպին պաղչէ գաբուսը վէ ճէսիմ պաղչէսի սերբաա պայրագլարլա տօնանմը; վէ մէգքիւր պաղչէյէ պէօյիւք պիր թէնթէք կէրիլիպ, պու թէնթէնին տէօրթ թարաֆը քէզալիք միւթեատտիտ պայրագլար վէ տէֆնէ տալլարբյա թէզեին օլունմըշ իտի.

Զինէթ մահալինին այնընտա չէնա մագամընտա քիւչիւք պիր քէրէվէթ եաբբլարագ, կէճէլի վէ կիւնտիզլիւ 80 գատար շակիբտան՝ մէքթէպէ մախսուս էլպիսէլէրինի լապիս օլտուգլարը հալտէ մէգքիւր քէրէվէթին էթրաֆընա սաֆպէսթէ օլմուշլար իտի.

Զինէթ Մալաթիա էրմէնի Գաթօլիք սէրխասսը Խորխորունի ֆազիլէթլու Ղեւոնդ Արքեպիսկոպոս իճրաի բիյասէթ իթմէքտէ իտի.

Զինէթը մէգքիւրէտէ Մելքիսեդեկեան Ֆազ. Ստեփաննոս, Էմմանուէլեան Ֆազ. Գէորգ, Յովհաննէսեան Ֆազ. Յովհաննէս եպիսկոպոսլար իլէ Վիէննա Մխիթարեան Մաքսանութիւնընին Տէրսաատէթտէ պուլունան հէման պիլճիմէտ վարդապետլէրի վէ եղճիւմէտ մէքթէպը մէգքիւր միւտիրի Աւգերեան Ֆազ. Ն. Նիկողայոս վարդապետ հաղրը պուլունմըշլար տըր.

Քէզալիք Տէօրտիւնճի տարէի պէլէտիյէ բէիսի հաքը էֆ. Մէարիֆ նէզարէթը ճէլիլէսի իլէ Գալաթա սերայը թարաֆընտան պաղը մէմուրին, պաղը զապթանը ասքէրիյէ, Պէյօղլու միւտտաիի ուսումիլիկի քեաթիպի Եղիկեան Գէորգ էֆ.Մըսբրըզատէ սատատէթլու Օննիկ պէյ էֆ. հազրէթլէրի, Տամատ Յովհաննէս, Քէօչէեան Զէնոբ, Գարամանեան Յարութիւն, Գըլըճճեան Գէորգ, Յօգթօր Նուրիճան, Յօգթօր Անանեան, վէ Մուրատեան պիրատէր էֆ.լէր տախի ըէսմը մէգքիւրտէ մէվճուտ պուլընմըշլար տըր.

(18)

ՁԷՎՃ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ՁԷՎՃԷ

ՄԻԻԷԼԼԻՅԻ

ԷՄԻԼ ՐՈՇՈՒԲԿ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Արման.— Պէչ պուչուգ եաչընտա տը։

Էլէն.— Պէչ պուչուգ եա՛չ, տիմէք հէման եէտի սէնէտէն պէրու. . . —տէր տէմէղ Մ. տը Գարմէյլ պաչընը էյիպ էօնիւնէ պագտը։

Էլէն՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.— Արման, աչըգ պիր ճէվապ վերինիզ պանա, տօղրու սէօյլէյինիզ. էկէր վալիտէ օլմուշ օլսա խոսիմ, երնէ պիր մանթօնէթանըզ օլսա՞գ մը իտի։

Արման՝ պիր աթէչը աչգ իլէ.— Հէյ պիր վագթ։

Էլէն.— Տիմէք պիր չօճուգ կէթիրէմէտիկիմ իչիւն պիր մանթօնէթա թութմըշընընը, էօյլէ՞ մի։

Արման՝ քէտէրնաք պիր սուրէթտէ.— Օ՛հ, Էլէն, Էլէն, պէօյլէ պիր էտնա չէյ իսթրընըզտան կէչիրէպիլի՞մսինինիզ։

Էլէն.— Զաննըմ թապիի պիր չէյ տիր, պիր էվլատընըզ օլմաղա չօգ արզու իտէր իտինիզ։

Արման.— Տօղրու տը, Էլէն, տօղրու տը. էվլատըմըզ օլմասընը չօգ գիյատ, վի պէյքի սիզտէն տահա չօգ գիյատ արզու իթտիմ։ Վէ ալիմ ալլահ, էկէր պիր էվլատըմըզ օլսա իտի, սիզի ալտաթմայաճագտըմ, սիզի պէօյլէ պիր խրյանէթտէ պուլընմայաճագտըմ։ Էվվէթ, պիր էվլատ՝ զէվճէյի քէնտի վաղիֆէի մատրանէսիյլէ մէշղուլ իտուպ, հէր կէօնա իդֆալաթը աչըգանէյէ գարըը ատէթա պիր սիբէր օլտըղը կիպի, պէնի տէ պուլընտըրմամ չու ահվալ սըրասընտա մուհաֆաղա վէ վըգայէ իտէճէքտի։

Էլէն.— Էկէր չիմտի վալիտէ օլուրսա՛մ, Արման։

Արման.— Վալիտէ օլուրրսան մը։

Էլէն.— Էվվէթ, նէ՞ եաբաճագսընընը։

Արման.— Մէվինճիմտէն չըլտրրաճաղըմ, բէք մէսուտ վէ պախթիյար օլաճաղըմ։

Էլէն.— Արթըգ թէքմիլ պանա տէօնէճէ՞քմիսինիզ։

Արման.— Լաքին, Էլէն, սանա տէօնիւպ կէլմէք իչիւն սէնին վալիտէ օլմագլըղընա լիւզումմ եօք տը. տէտիմ վէ թէքբար տէրիմ, պէն սէնի սէվէրիմ վէ սէնի սէվմէքտէն ասլա վազ կէչմէմիշիմ։

Էլէն.— Բէք էյի, պէն տէ սիզին սէօզիւնիզէ ինանմագ իսթէրիմ։ Տիմէք, Արման, էկէր սիզէ աֆվ իտէճէք օլուր իսէմ. . .

Արման.— Պանա աֆվ մը իտէճէքսի՞ն։

Էլէն.— Էկէր աֆվ իտէճէք օլուր իսէմ, օ պիրինի արթըգ պիր տահա կէօրմէյէճէքմիսինիզ։

Արման՝ պիր թավրը վուգուրանէ իլէ.—Էլէն, Մատմազէլ Լէոնթին Տիւբրէ իլէ ճարի օլան միւնասէպաթը տիգգաթը պիր սուրէթտէ սիզտէն կիզլէտիմ. բահաթընըզը պօղմագ իսթէմէզ իտիմ. ֆէնալըգ վագը օլտըղընտա սատատէթինին միսխթէլ օլմասընտան գօրգար իտիմ։ Լաքին հագիգաթը հալի տույմուշ օլտըղընըզտան, մէրամըմա նաիլ օլամամըշըմ տիմէք տիր։

«Բէյֆիյէթի նասըլ տույտուղընըզը անլամագ իսթէմէմ, անլասամ նէ՞ օլուր։ Անճագ վագը օլան ֆէնալըշը միւքին մէրթէպէ հափիֆլէթմէկէ պագմալըյըմ։ Սիզ մուզտարբպ օլտրնըզ վէ էյան մուզտարբպսընըզ, պէն տախի ֆէնա հալտէ տիւչարը ըզտրրաալ օլմուշըմ տը։ Պինաէն ալէյհ գալպինիզին ճէրիհասընը սիզէ ունութտրրմագ վէ չիֆայալ գըլմագ իչիւն էլմէտէ կէլէնի տիրիզ իթմէյէճէյիմ տիր։ Էլէն, Էլէն, ինան օլսուն, աֆվրնրզա նաիլ օլամաղրմ, վէ իւմիտ իտէրիմ քի, նէ սիզին վէ նէ պէնիմ սատատէթիմիզի հէչ պիր վագթ խարաալ իթմէմիշ կիպի սայբլամաղրմ։

«Պու կիւնտէն իթիպարէն Լէոնթին Տիւբրէ իլէ պէնիմ արամտա սիզէ մուճիպը հագարէթ արթըգ հէչ պիր մուհասպէթ պուլընմայաճաղընը եէմին վէ գասէմէ սիզէ թէէմին իտէրիմ։

Էլէն.— Մէրդումէյի արթըգ պիր տահա կէօրմէյէճէքմիսինիզ։

Արման.— Մէրդումէյի թէքբար կէօրմէյէ մէճպուրըմ, Էլէն։

Էլէն.— Ա՛, կէօրիւյօրմըսընըզ։

Արման.— Պէնի տիսնէյինիզ. Մատմազէլ Տիւբրէյինին հէչ պիր սերվէթի եօք տը. քէնտինին վէ էվլատընըն հալինի թէէմին իթմէքսիզին մէրգումէյի թէրբ իտէպիմրմիյիմ. պունը պէն եաբամամ, պէնիմ հալ ու չանըմա լայըգ պիր մուամէլէ տէյիլ տիր։ Էլէն, սիզ պիլի պունա գաիլ օլամազսընըզ։

Էլէն.— Էօյլէ իսէ քէնտիսինէ իբի իւչ եիւզ պէն Ֆրանգ վերինիզ, պունը եաբապիլիրսինիզ։

Արման.— Պէնիմ նէյէթիմ՝ քէնտիսինէ նէ գատար չէյ գապուլ իթտիրէպիլիր իսէմ անը վերմէք տիր։ Հէմ քէնտիսի կէչինէճէք վէ հէմ տէ էվլատընը միւնասիպ պիր սուրէթտէ պէօյիթիւպ թերպիյէ իտէճէք տիր։ Պու գատրն իբի եիւզ պէն Ֆրանգլըգ պիր մէպաղա մալիքէ օլտըգտա, զաննըմ բահաթճա կէչինէպիլէճէք տիր։

«Լաքին, մէմուլ իթտիկինիզ կկպի, Մատմազէլ Տիւբրէ բարա կէօզլիւ օլմայըպ, հայսիյէթը զաթիյէ սահիպէսի պիր գատրն օլտըղընտան, քէնտիսինէ վերմէք իսթէտիկիմ հէտիյէյի կկճ գապուլ իտէճէք տիր։ Լաքին օրթատա չօճուգ վարչօճուղը սէպպիյէ մուգավէմէթինի եինէ պիլէճէյիմ. էկէր իշ պէօյլէ օլմասա իտի, թէքլիֆիմի քէմալը հիտատէ ու թահգիրլէ բէտտ իտէր իտի։

Էլէն.— Խիլասա, գապուլ իտէճէկինի մէմուլ իտէ՞րսիսինիզ։

Արման.— Գապուլ իթմէսի լազըմ կէլէճէք տիր։

Էլէն.— Օ զէման արանըզտա հէր շէյ օլուպ պիթէճէ՞ք մի տիր։

Արման.— Էվվէթ։

Էլէն՝ պիր աղ տիչիճնտիքտէն սօնդրա միւթէրէտտիւտ պիր հալտէ.—Անճագ։

Արման.— Էյ, նէ՞ անճագ, Էլէն։

Էլէն.— Զօճուգ վար։

Արման.— Տօղրու տը, չօճուգ վար։

Էլէն.— Զօճուղը տայա սէվճէ՞քմիսինիզ։

Արման.— Պէկէր անը ունութճաճաղըմը վէ արթըգ սէվմէյէճէկիմի սիզէ սէօյլէյէճէք օլսամ, եալան սէօյլէմիշ օլաճաղըմ, վէ քէզա էկէր անը կէօրմէկէ ասլա չալըշմայաճաղըմը սիզէ սէօյլէյէճէք օլսամ, սէօզլէրիմէ ասլա էճիմէյէթ ու իթիգատ իթմէյէճէքսինիզ։ Պու չօճուգ՝ սէպպը հայաթը օլանլարը թագսիրթընտան պիսուշ օլտըղը հալտէ տիւնեայէ կէլմիշ տիր. անը թէրբ իտէմէմ, անըն հալի իւզրինէ տուչիւնմէյիյիմ, միւքին օլտըղը մէրթէպէ սիզին հըսսիյաթը մէչրուանէ-նիզէ տօգանմագսըզը անը կէօզէթմէկի վէ հըմայէ իթմէյիյիմ։

(Տէվամ)

Սաաթ 7ում զինէթ քիւչատ օլը-նըպ, էվվէլա Համիտիէ մարշը թէ-բէննիւմ օլընմըշ վէ հուզզար թաբա-ֆընտան գըյամէն իսթիմա իտիլմիշ տիր։ Մուզիգա Մ. Թուրգօնինին թահթը գօմանտասընտա իճրաի թէ-զանիյաթ իտուպ, Դատբքեոյ ճէմի յէթը մուսիգիյէսի տախի ըէֆա-գաթ իթմիշ տիր։

Պատէհու չէնանըն բէրտէսի աչը-լարագ, Պ. Յովսէփ Գօյունեան՝ Թիւրքճէ պիր նութգ իյրատ իթմիշ վէ հուզզար թաբաֆընտան ալագը-լանմըշ տըր։

Պունը միւթէագբպէն զաթը հազ-բէթը Շէհրիյարիէ մախսուս պիր նազմէ թէբէննիւմ օլընտրգտան սօն-րա Պ. Կոստանդ Մուրատեան գրա-բառ պիր նութգ սէօյլէմիշ տիր։

Զինէթը մէգբիւրտէ Մ. Ժիւլ Մաժժօլինի իլէ Պ. Արամ Դարամա-եան բիանօ իւգէրինտէ քէմալը մու-վաֆֆագիյէթլէ իճրաի թէզանիյաթ իտէրէք, հուզզարըն ալգըլայընա նախի օլտրգլարը կիպի, Էրմէնիճէ, Թիւրքճէ, Ալէմանճա վէ Ֆրանսըզ-ճա նազմէլէր տախի թէբէննիւմ օ-լընմըշ տըր։

Իզմիտլի Պ. Յարութիւն Մարաշ-եան Ալէմանճա, վէ Պ. Պօղոս Անան-եան Ֆրանսըզճա, վէ Պ. Յովհաննէս Մէրճանեան Էրմէնիճէ աշխարհա-բառ պիրէր նութգ իյրատ իթմիշլէր տիր։

Գունլարան մաատա տէօրթ լի-սան իւզրէ թէսթրօ լուպիթաթ իճ-բա օլընըպ, էվվէլա Էրմէնիճէ «Վեր-նահարկի Խցիկը» նամ օյուն՝ շակիր-տանտէն Օննիկ Գըրլանկըճեան, Արամ Դարամանեան, Պօղոս Դարագաշեան, Անտոն Գրիլանկըճեան վէ Յարու-թիւն Մարաշեան թարաֆընտան իճ-բա օլընմըշ տըր։ Իբրինճի լուպիթաթ Ալէմանճա օյուպ, պունտա կէրէք թէլաֆֆիզճա վէ կէրէք իճրաճճա Յովսէփ Գօյունեան, Գրիգոր Ռաքոս-եան վէ Օննիկ Գըրլանկըճեան իպրազը մէհարէթի իթմիշլէր տիր։ Իւչինճի լուպիթաթ Ֆրանսըզճա պիր գօմէտիա օյուպ, պու տա Յովհաննէս Պիլէ-զիկճեան վէ Ժիւլ Մաժժօլինի թա-բաֆընտան պիր սուրէթը մաթլու-պէ վէ ֆէվգէլատէտ իճրա օլընմըշ տըր։ Մէքթէպը մէգբիւր շակիրտի Ժիւլ Մաժժօլինի՝ քէնտի թէրմիպ իթտիկի մազուրգա նօթասընը տա-խի բիանօ իւգէրինտէ քէմալը մէհա-րէթլէ թէբէննիւմ էյլէմիշ տիր։

Յէօրտունճիւ լուպիթաթ՝ Թիւրք-ճէ «Գօգօղ պլաը» նամ գօմէտիա օյուպ, պու օյուն՝ մէշհուր ագթէօր Մաղաքեան Պետրոս էֆ. թարաֆընտան մէշգ վէ թաալիմ իթտիրիմիշ օյտրը հալտէ, Օննիկ Գրլանկըճ-եան, Պօղոս Դարագաշեան, Անտոն Փուլճեան, Յովսէփ Գօյունեան, Դաս-պար Դարօյեան վէ սահր 10 գատար շակիրտան թարաֆընտան քէմալը մէհարէթլէ իճրա օլընմըշ տըր։

Պատէհու մէշհուր բիանիսթ Մէր-ճանեան Անտոն էֆ.նին թէրթիպ իթմիշ օյտրը «Մարշ Իգպալիէ» պիննէգիս էֆէնտիի մուսիկիյէյին գօմանտասըյլա թէզանին օլընըպ, հուզզարըն չէտիտ էլ չըրբամալարըյլա ալգըշլանմըշ տըր։

Մարշրն խիթամընտա միւքեաֆա-թըն թէվզիրինէ միւպաշիրէմ օլընըպ, Գօսեան ֆադ. Հ. Յակոբ վարդապետ՝ պիրինճի վէ իքինճի սընըգ շակիր-տանընըն նոթաներընը գրաաթ իթմիշ, վէ շահատէթնամէլէրլէ ալթուն եաղարը քիթապլար բաքէթ բա-քէթ թէվզի օլընմըշ տըր։

Շակիրտանը միւսթախան պէր վէճճէր աթի ախզը միւքեաֆաթ իթ-միշլէր տիր։

Հիւսնիւ ախլագ վէ թէրագիթ միւքեաֆաթէն պիրինճի սընըգ շա-կիրտանընտան Յովհաննէս Գրլան-կըճեանա Աբբահայր Այտընեան ֆադ. Աբսէն Եպիսկոպոս թարաֆընտան պէօյիւք գօրտէլա։

Քէզալիք հիւսնիւ ախլագ վէ թէ-բագիթ միւքեաֆաթէն իքինճի սը-նըգ շակիրտանընտան Պօղոս Քէնար-լըգճեանա Բաթրիգ վէ Կաթողիկոս բիւթպէկլու էֆէնտի հազրէթլէրի թարաֆընտան պէօյիւք գօրտէլա։

Թիւրքճէ իչին Կոստանդ Մու-բատեանա միւքեաֆաթ։

Էրմէնիճէ իչին պիրինճի սընըգ շակիրտանընտան Յովհաննէս Գրլան-կըճեանա Իզմիր Մեծաւորը թարա-ֆընտան միւքեաֆաթ։

Քէզա Էրմէնիճէ իչին իքինճի սը-նըգ շակիրտանընտան Յովսեփ Գա-սապեանա Վիէննա Մխիթարեան Միաբանութիւնընըն սըր քեաթիպի թարաֆընտան միւքեաֆաթ։

Իթա օյընան պու միւքեաֆաթ-լարտան մաատա, ալճէպրա, հէն-տէսէ, Էրմէնիճէ, թարիխը միլի, Ալէմանճա վէ տիկէր տէրսլէրտէ պիրինճի Նօր ալան Յովհաննէս Գրը-լանկըճեանա Ճարտասանութիւն (ֆէննը պէլաղէթ) իչիւն 10ը միւ-թէճավուզ եալտրզը քիթապ իհտա օյընմըշտը։

Քէզալիք իլմը տէֆթէր, բէսիմ, բիանօ, ֆէննը պէլաղէթ, մէզհէպ տէրսի, թարիխ, գօսմօկրաֆիա, իլմը հիքմէթ վէ սարիրտէ պիրինճի Նօր ալմըշ օյան Կոստանդ Մուրատ-եան իլէ Ժիւլ Մաժժօլինի տախի 10 գատար քիթապ իհտա օյընմըշ տըր։

Քէզա էտէպիյաթ տէրսինտէ Անդ-բէաս Պիլէզիքճեան պիրինճի Նօր ախզ իթմիշ տիր։

Աշաղա սընրգ շակիրտանընտան Ռափայէլ Ապտուլլահ վէ Գրիգոր Ռոքոսեան տախի պիրինճի Նօր ախզ իթմիշ օյուպ, Գարամանեան Յա-ռութիւն էֆէնտինին բիւչիւք չաղ-տա պուլընան իլք մախտումը Արամ Դարամանեան իսկ Ֆրանսըզճա, հէնտէսէ, թարիխը թապիի, իլմը հիքմէթ, բիանօ, թարիխը միլի, ճօղրաֆիա վէ տիկէր տէրսլէր իչիւն պիրինճի Նօր ալմըշ օյտրզընտան, 10ը միւթէճավուզ եալտրզը վէ նէֆիս քիթապլար ախզ իթտիրտէն մաատա, հուզզար թարաֆընտան տա-չէտիտ էլ չըրբամալարըյլա ալգըշլան-մըշտը։

Միւքեաֆաթ թէվզիի խիթամ պուլուպ, կէրէք բիանօ վէ կէրէք մուզիգա իլէ իճրաի թէզանիյաթ իտիտիքտէն սօնզրա, բէիսը զիհնէթ Խորխորունի ֆադ. Ղեւոնդ Աբբե-պիսկոպոս՝ մեվգիֆ միւնասիպ պիր նութգ իրատ իթմիշ, վէ Բատիչահը մէարիֆբերվէր էֆէնտիմիզ հազրէթ-լերինին թէզայիւտը էօմր ու իգպա-լը Շէհնիշահիլերի տուվաֆ վաճիպ իւլ էտասընը եատ իլէ մուալիմ վարդապետլը վէ շակիրտան հագ-գընտա տախի տուվալար օգուլյա-րագ սաաթ 10 պուչուգտա զիր-նէթէ խիթամ վերմիշ տիր։

Ուզագ մահալլերտէն կէլէն տա-վէմլիլէր արապա վէ թրամվայա սէրիան սեմթլերինէ հարեքէթ ի-տուպ, լաքին եագը սեմթլերտէն պուլընանլար՝ մէքթէպ չըգարագ, օրատա իտարէի մէքթէպ թարա-ֆընտան չէրպէթ վէ սարիբ իքրամ օլընմըշտը։

ՆՈՒԹԳ

Պէյօղլու Նարեկեան մէքթէպլինին զինէթը սէնէվիյէսինի տունքի նիւս-խէմիզտէ թարիֆ իթտիկիմիզ սըրատա, պու կիւն տէրճինի վատ իթ-տիկիմիզ Թիւրքճէ պիր նութգը սուրէթի տիր։

Էֆէնտիլէր,

Մարիտը ճիւլէի ալէմեան օյտը-ղը իւզրէ, չու ալէմը քէֆը ու ֆէ-սատտա՝ ճէնապ Վահիպը Մութ-լագը աղամը աթայասը վէ պէնիի պէչէրին ըէֆահ ու սաատթը հալ վէ ֆէյզ ու քեմալընը սէպէպը ա-լէմպէհասը՝ մահզա իլմ ու մաարի-ֆէթթ օլուպ, պունը թահսիլի՝ իճա-պաթը մէտենիյէտէն օլմագ չէօլէ տուրսուն, պու կիւնքի կիւնտէ՝ հա-վաճը բուզմէրրէ հիւքմէնէ կէչմիշ վէ պիմթիւն տիւնեաճա նազարը ի-թիպար ու իթինայա ալընմըշ տըր։

Եու ալէմատ հէր չէյին ղըտը-օլտրը կիպի, իլմ ու մաարիֆէթին ղըտը տախի ճէհլ օլտրզընտան, պունը բէնչէի զուլմընտան թախ-լիսը կէրիպան օլընմագ իչիւն հէր թարաֆճա իգտամաթը միւթէվա-լիյէ իճրա գելընմագտա օլտրը կի-պի, սայէի մէարիֆբիրայէի հազ-բէթը Ապտ իւլ Համիտ Խանիտ, մէմալիքը մահրուսէթ իւլ մէսալիքը Շահանէճճ տախ, աֆիֆապը ճա-վիտանթապը մէարիֆին թէնվիրսա-զը եզհանը ուժում օյմասը էսպապը-նըն իսթիքմալինէ եզհէր ճիհէթ զարէթ օլընմագտա վէ խուրշիտը ֆուլուղաթպէպտը իլմին մեթալիի մուգատտէսէսի օյան մէքեաթիպ վէ մէտարիսին թէատտիւտ ու թէքէս-սիւրի՝ հէր ան ու զման թագրիբը ությունը թէրագգըճիլյան էլլէմէք-տէ պուլընմըշ տըր։

Նիչէ ասբրլարտան պէրու աթէ-պէի ֆէլէքմէրթէպէի Օսմանիէյէ էզ ճան ու տիլ սարբլմըշ վէ սալթա-նաթը Սէնիյէնին թապիլիթ ու ին-գըյատը իլէ միւֆիթէխիր ու միւպա-հի պուլընմըշ օյան միլլէթիմիզ տա-խի՝ պիր ահտը թէրագգը ու թէա-լի օյան ասրը մէարիֆհասրը Շէհրի-յարիտէ մէյվէի խօչկիւարը ուլում ու ֆունուն իլէ թալթիքը մէզագ-իթմէկէ ճահտը նամահսուր էյլէմէք-տէ տիր։

Պու ալէմատ էթրաֆ ու էնզարը իհաթա իտէն էչեա վէ մախլուգա-թըն մահիյաթ ու սէրարիրնտէն քիւլլիյէն պիխապէր օյան աթֆալը մաատումէնին քիւչիճէք էլլէրինտէն թութարագ բահը սելամէթբէնահը իրֆանա սեվգ ու թէչվիգ էյլէմէք գատար պէօյիւք վէ ալի պիր խրտ-մէթ ու հիմմէթ թաավվուր իտիլ-պիլիր մի։

Պու պիր վազիֆէի միւպարէքէ տիր քի, ինանալար օնա խօճալըգ, ուսթաալըգ նամընը վերիյօրլար։ Անճագ օ վազիֆէի մուգատտէսէյի հիւսնի իլֆա էլլէյէն զէվաթը ֆէ-զաիլսիմաթ՝ պու ալէմը ֆանիտէ ճավիտանի պիր նամբ խալը իլէ իլլէ-էպէտ եատ օյընմադ կիպի պիր սա-ատէթը ուզմայա լալրգ վէ նալլ տիրլէր։

Իշթէ պու կիւնքի իճթիմա՛ը մէ-սէրրեթէնկիզիմիզին պախը մութ-լագը՝ մուալլիմինը միւհիմ էրէմմիզ թարաֆլարընտան օ վազիֆէի գըյ-մէթտարը հիւսնիւ իլֆասը սայէ-սինտէ, զուհուրա կէլէն սէմէրթը թաալիմիյէնին իգթիմաֆը ալէնի-յէսինտէն պաչգա պիր չէյ տէյիլ տիր։

Պիդ, պու սուրէթլէ, սէմերէի սալբմըզը իգթիմաֆ իթտիկիմիզ-տէն տօլայը նէ գատար միւֆիթէխիր օլուլոր իսէք, միւհիմ էրէմ հէյեթթը իտարէ իլէ սեվգիւլիւ միտիր վէ մուալլիմիէրիմիզին հագդըմըզտա իպ-րազ պուլուրտրգլարը հիմմէթ ու ինայէթտէն նաչի քէնտիլէրինէ պօրճ-լու օլտրզըմըզ թէչեքքիւր ու մահ-միտեթի տալմա արզ ու թագտիսէ մուվաֆֆագ օլտրզըմըզ իչիւն տէ օ գատար, պէլքի տահա զիյատէ մէս-ըուր ու միւպահի օլուլորը։

Եու սրրատա պու բէսմը պէհինի թէչրիֆլերի իլէ մէքթէպսիզի զարը-գը նուրանուրը իպդիհաճ էյլէյէն զէվաթը քիրամա տախի՝ անսամիմ-իլլ-գալպ արզը շիւքրանը պիբայան էյլէր, վէ թէչրիֆլերինին պիճիւմ-լէ շակիրտան իչիւն պէօյիւք պիր թէչվիգ օլտրզընը սեօյլերիզ։

Հէման ճէնապը Հագդ վէ ֆէյ-յազը մութլագ՝ շէվքէթլու գուտ-բէթլու Բատիչահըմըզ Բատիչահը ալէմ էֆէնտիմիզ հազրէթլերինի ի-լէլէպտ էրիքբերիրսա սաթվէթ ու շան պուլուրարագ, պու կիպի նիչէ նիչէ իճթիմաաթը խայրիլէ իճրաար-նա ճիւմլէյի մուվաֆֆագ էյլէսին-ամին։

Պէյօղլու Նարեկեան մէքթէպլինին միւնթէհի սընը՝ շակիրտանընտան

Յովհաննէս Խաչատուրեան

30 Հազիրան 1890

ՈՒՂԵԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՇԱԲԱԹ Մ Ի ՏՊՂԻՍ

(ՈՒՂԵՒՈՐԻ ՑԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԷՆ)

(Յետոյ Նոր-Խիտրոն տեսմ)

Բ.

Տփղիս որ կըկոչուի Վրացերէն Տէլիսի կամ Տբիլիս(1), և Տաճիկ հեղինակներէն՝ Թէֆլիս կառուցուած է Կուր գետի տիանց երկու կողմն ընդարձակ հովտի վրայ որու երկայնութիւնն 7 վերստ է և լայնութիւնը 2½։ Քաղաքը շրջապատած են լերկ բլուրներ, որոնց ամենաբարձրը Ս. Դաւիթ՝ 2400 ոտք է։

Սոլոլակի բարձրաւանդակը կը փակէ քաղաքին հարաւային մասը, իր ժայռոտ ստորոտէն կարկաջուն սահեցնելով Կուր գետը։ Սոլոլակէն դէպ ի հարաւ Թաբոր լեռան ստորոտին վրայ կը բղխեն բնական տաք ծծմբաջրոյ աղբիւրներ, որոնք արդեսամբք Տփղիսի գլխաւոր արժանիքը կը կազմեն։ Քաղաքն արդէն իր անունն այն ջերուն պարտական է։ «Տփելի»բառն, որմէ յառաջ է եկած Տփղիս կամ Թիֆլիս անունը, կը նշանակէ Վրացերէն՝ տաք։ Այս ջերուն ջերմութիւնը կը հասնի 37° Ռ.։

Տփղիս Վրաստանի գլխաւոր քաղաքն է։ Վրացիք Նորա վրայ չատ աւելի թերեւս կը գուրգուրան, քան Դաղղիացիք իրենց Փարիզի վրայ։ Նոցա համար Տփղիսն է միայն քաղաք։ Իրենց մէջ սովորութիւն է Տփղիսը միայն ԹԱՔԱՂԱՔ կոչել։

Վրաց տարեգրութիւնները Տփղիսի հիմնարկութիւնը Վախթանգ Գուրգասալան թագաւորին (446-499) կու տան, բայց Վրաց պատմութեան մէջ Թիֆլիսի յիշատակութիւն աւելի հին է։ Միւնոյն տարեգրութեանց համեմատ, Վարազ-Բակուրի թագաւորութեան միջոցին (379- 393), Պարսից Շահն Հայերն ու Վրացիներն իրեն հարկատու անել ուզելով, մեծ բանակ հանեց նոցա դէմ։ Երկչոտն Վարազ փախաւ ի Կախէթ, իսկ պարսիկ սպարապետը՝ Հայաստան աւերելէն վերջը Վրաստան մտաւ, և Տփղիսի մօտ Կուրի նեղուածքին վրայ Մցխէթ բերդը կանգնեց, ուր նստան Վրաց թագաւորները։ Վարազ-Բակուր ստիպուեցաւ երկու նահանգ զոհել, և յանձն առաւ հարկ տալ, Պարսից ձեռքէն ազատելու համար Տփղիսի բերդաքաղաքն, զոր Վրացիք Շ--ԹԷ--ՅԻԷ կը կոչեն, այսինքն Բերդ-ախոյեան։

Վախթանգ Գուրգասալան՝ քաղաքին շինութիւնը չկարողացաւ ի գլուխ հանել։ Իւր որդին Դաչի (499 -514) աւարտեց պարիսպներու շինութիւնը, և իւր հօր կոտակին հա-մեմատ, արքայանիստ քաղաքը Մցխէթէն Տփղիս փոխադրեց։

Աւանդութիւն կայ թէ Վախթանգ Գուրգասալան Տփղիսի շինութեան գաղափարը պատահաբար է յղացեր։ Օր մի՝ այժմեան հանքային ջերուն մօտ տեղերն եղջերուի որսի ելած՝ թագաւորը կը դիտէ, որ վիրաւորած եղջերուն կը մտնէ տաք ջուրն և կառողջանայ։ Ջերմուկին այս յատկութեան կը հիանայ թագաւորն եւ միտքը կը դնէ որսի տեղւոյն վրայ քաղաք մի կառուցանել։

Տփղիս՝ ամենահին ժամանակներէն՝ երեք քաղաքամասն կը բաժնուէր։ Կալա, Տբիլիսի և Իսնի կամ Նիսանի որոնք ամենն ալ մօտ են Կուրի ձեւացուցած կրճին։ Կալա անունը երեւի Տաճկաց ժամանակէ տրուած, փոխանակ Վրաց Շուրիս-ցիխէ հին կոչման։ և իրօք ալ այն տեղը բնական ամրութիւն՝ կիրճ կայ։ Տբիլիսի հանքային ջերերու տեղն է, ուսկից և առած է իր անունը, ինչպէս ըսինք։ իսկ Իսնի կամ Նիսնի՝ կրճին վրայ էր Կուրի ձախ եզերքը, ժայռոտ և խորտուբոտ։ Եւ այսպէս հին ժամանակներն ամբողջ քաղաքը Կուրի այս նեղուածքի՝ կրճի կողմն էր, բնակութիւնն ալ ամփոփուած էր հանքային ջերու քով։ Իսկ այժմ քաղաքին գլխաւոր մասը կը գտնուի նոյն բարձրաւանդակէն վար, տափարակի վրայ, որ սկսած է շէնալ Բագրատունեաց հարստութեան ժամանակ, երբ այս վերջիններն զՄցխէթ թողին և հաստատուեցան ի Տփղիս։

Տփղիս 1500 տարուոյ պատմական գոյութիւն ունի։ Այս միջոցին մէջ շատ անգամ կործանած, աւերակ դարձած և դարձեալ նորոգուած է։ Քանի անգամ անցած է թշնամիներու ձեռք։ Սոցա մէջն են Հոնք, Խազիրք, Պարսիկք, Արաբացիք, Մղուլք կամ Մոնղոլները, Բիւզանդեան Յոյներն, Սելջուկեան Թուրքերն և Օսմանցիք։ Արաբաց, Օսմանցւոց և մանաւանդ Պարսից տիրապետութիւնն երկար է եղած և մեծ ազդեցութիւն ունեցած է։ որուն հետքը կերեւայ ցայսօր Տփղիսեցւոց լեզուին, բարուց և սովորութեանց վրայ։

Քաղաքին վերջին աւերն եղած է Վրաստանի Ռուսիոյ հետ կցելէն հինգ տարի յառաջ զառամեալ հերակլ թագաւորին օրովը։ Այս քրուքանդի յիշատակը բնականապէս դեռ կենդանի է ժողովրդեան մէջ։ 1795ին սեպտեմբեր 12ին Պարսից Աղա-Մուհամմէդ-Խան թագաւորն յարձակեցաւ Տփղիսի վրայ և կատարեալ աւերակ դարձուց զայն։ Ամբողջ վեց օր քաղաքը մատնուած էր Պարսիկ զօրաց ձեռքը։ Բնակչաց մի մասը կոտորեցաւ, 3000էն աւելին գերի տարուեցաւ, միւս մասը փախստեայ եղաւ։ Տփղիս մխացող վիճակաց կոյտ մի էր միայն։ Ահա այս վիճակի մէջ քաղաքն անցաւ Ռուսաց ձեռք։ Ինչ որ ունի այժմ Տփղիս՝ Ռուսաց տիրապետութենէ (1800) վերջն է սկսած և շինուած, ի բաց առեալ աւերակներէն նորոգուած քանի մի տաճարները, բերդաքաղաքին պարսպաց մնացորդները և քանի մի մեծ շինութեանց հիմունքը։—Հետեւաբար այժմեան Տփղիսը պէտք է համարել միայն 90 տարուան քաղաք։

Ազգագրական տեսակէտով՝ Տբիլիս, թէեւ Վրաստանի մայրաքաղաքն և արքայանիստ տեղին էր, բայց միշտ հայկական քաղաք է եղած և է ցայժմ։ Տփղիսեցի Վիրք՝ պաշտօնական մարդիկ էին միայն, իրենց բազմաթիւ հետեւորդներով չըշապատած։ Կային գիւղացի Վրացիք, որոնք իրենց տէրանցն և այլ պաշտօնատարց պարտէզները մշակելու համար էին միայն։ Վրացիք պատահական միայն և ժամանակաւոր բնակիչ էին հոն։ բուն բնակիչ հայերն էին, զորոնք Վրացիք ՀԱՐԱՆՔ՝ «քաղաքացի» կը կոչեին։ վասն զի իրենք բերդին մէջ կը կենային։ Հայերն արուեստաւոր և վաճառական էին։ Բայց ան հայերն ևս մի և նոյն վարքն ու բարքն ունէին՝ ինչ որ Վրացիք։ այս կերեւայ նաև ցարդ։ Տփղիս այցելող հին ճանապարհորդները (Յունրքիոր 1701ին, Հիւլդէնշտեդ 1772ին, Ռէյնէք 1780ին սկիզբները) միաձայն կը վկայեն, որ քաղաքն այն միջոցին 20,000ի մօտ բնակիչ ունէր՝ մեծաւ մասամբ հայազգի։ Յունրքիոր որոշ կերպով կը արձանագրէ, որ իր ժամանակը քաղաքին մէջ կային 14000 էջմիածնական հայ, 3000 Մահմէտական, 2000 Վրացի և 500 հռոմէական-կաթոլիկ։ Շարդէն, որ 17րդ դարուն տեսած էր զՏփղիս, և ոչ մի թիւ յառաջ կը բերէ։ կը յիշէ միայն՝ որ Հայք ութ եկեղեցի ունէին, և Վրացիք վեց։

Հանդէս Ամսօրեայ

(Տեվմ)

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

Ճոսա Էրէնկ Կնդէ Նոսոիդդոր Դանդէրէճ Խոսդէն ռեվմ.)

Մարկոս Ասլանեան, Ստեփան Մըրչիկեան, Ոսկան Ճիրիտեան, Յարութիւն Զէմանեան, Նշան Անտոնեան, Համբարձում Տէրտէրեան, Պապիկ Պէրպէր Այրասեան, Մ. Յակոբ Գոմչեան, Խաչիկ Անտոնեան, Տիգրան Խորէնեան, Նշան Ամպարուկեան, Ոսկան Թորունեան, Յովակիմ Կէպէչեան, Ոսկան Կէպէչեան, Տիգրան Մեծ Մօրուքեան, Մ. Իպրանոս Իպրանոսեան, Փ. Շ., Եղիա Փափազեան, Յարութիւն Ղլաւեան, Համբարձում Շիկերճեան, Միքայէլ Գահվէճեան, Յարութիւն Կիրկիտեան Խաչատուր Երկանեան, Մարտիրոս Դիղնաճեան, Աբգար Թէլէլեան, Վարդէվան Քէօսէեան, Խաչիկ Պապօեան, Մարկոս Քէշմէնեան, Դանիէլ Քէշմէնեան, Հայրիկ Քնարեան, Սարգիս Ազատեան, Աւագ Պլէկեան, Յովհաննէս Պողոսեան, Թորոս Պոշնախեան, Ատով Շամվէեան, Համբարձում Մղտոեան, Անդրանիկ Դասպարեան, Թորոս Հէքիմեան, Ասատուր Դարամահտեսեան, Մկրտիչ Աշպահեան, Գրիգոր Պապիկեան, Մ. Առաքել Պալեան, Միքայէլ Առատեան, Դաւիթ Փոլատեան, Գրիգոր Օննիկեան, Մատթէոս Զէմանեան, Դասրմ Պարսկ 20ական. Մըկրտիչ Կորիկեան, Մանուկ Զրաքեան, Յարութիւն Աղապապեան, Համբարձում Լուսատարեան, Աւագ Յակոբեան, Յարութիւն Զրվէեան, Մարգար Մարգարեան, Ն. Թ. Համազասպ, Գրիգորիկ Ամպարճեան, 15ական. Զէկէլ Պալիկեան 12. Ղուկաս Կէտիկեան, Մխիթար Մուշմուշեան, Զատիկ Անտոնեան կամ Գրիգորեան, Իսրայէլ Կիւռէկեան, Եղիկ Տէրտէրեան, Տօնիկ Խաչօեան, Մարտիրոս Օնպաշեան, Առաքել Զատիկեան, Տէրունեանի բեռնակիր, Եսայեանի բեռնակիր, Իսրայէլ Վարդանեան, Սահակ Պալեան, Գաբիկ Ճանկեան 10ական զրուշ։

(Տեվմ)

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Խազինէ Խասսաի Շահանէ մէմուրլարընտան իզզ. Աւետիս էֆէնտի բիւթպէի սանիյէ սընիքը սանիսի,

Մէքքէի միւքէրրէմէ զուրէպա խասթախանէսի էճզաճըլարընտա միւսթախտէմ ֆիւթուվ. Սիւլէյման էֆ.յէ բիւթպէի բապա,

Մէքթէպը Թրպպիէի Մուլքիէ-տէն պա շահատէթնամէ նէյէթ ի-տերէք Էսկիճէ վէ Իյնէկէօլ վէ Այ-վաճրգ գազալարը պէլէտիյէ թէ-պապէթլերինէ թարին գրլընմըշ օյան բիճ. Եահեա վէ Մէհմէտ Թէվֆիգ, վէ Եուսուֆ Զեյա էֆ.լերէ բիւթ-պէի սալիսէ թէվճիհ պուլրբլմըշտը։

* * *

Տէնիզլի միւթէսարրըֆը սաատ։ Շէրէֆ բաշա հազրէթլերինէ թէպ-տիլէն Զնճի Մէճիտի,

Յէօրտունճիւ (Էրզինկեան) օրտուի Հիւմայունա մէնսուպ Կիւնճիւ սիւ-վարի ֆըրգասընըն 12ինճի լիվասը գօմանտանը միրիլիվա սաատ. Պէ-հէտտին բաշայա թէպտիլէն 3իւն-ճիւ Օսմանի,

Մէքթէպը Ֆիւնունը Հարպիէի Շահանէ թախթիթը արաղի մուալ-լիմի մուավինի գօլաղասը ֆիւթուվ. Խալիլ Իպրահիմ վէ խարիթա թէր-սիմինէ մէմուր եիւզպաշը Հասան Պէհհէթ վէ եաղը բէսմ մուալլիմի մուավինի եիւզպաշը Ալի Ռիզա Է-ֆէնտիլէրէ Կիւնճիւ Օսմանի,

Էտիրնէ Եունան գօնսօլաթօսը գանչէլերի օլտրզը հալտէ պու քէր-բէ Մարսիլիա գօնսօլաթօսը թէրճէ-մանլըզնա թարին օլընմըշ օյան Մ. Էսբիլօնաքիյէ 5ինճի Մէճիտի,

Նիչտէ ասհապը էմլաքատան վէ թէպաամ տէվլէթը Ալիյէտէն Եա-գօվալը Սիրահիզատէ Մահմուտ ա-ղայա 5ինճի Մէճիտի,

Ապուշիր չէհպէնտէրի հիւսէյին էֆ.յէ Կիւնճիւ Մէճիտի,

Վէլիճճէ Իրան թիւճճարը միւ-թէպէրանընտան հաճի Ապտուլլահ Խաֆաճա էֆ.յէ Կիւնճիւ բիւթպէ Մէճիտի նիշանը իհտան պուլրբլմըշ տըր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—Մէարիֆ նէզարէթի էնճիւմէնը թէֆթիշ վէ մուայէնէ մէմուրլարը-տան Ալի Ֆէհմի էֆէնտիյէ Սըրպ հիւքիւմէթի թարաֆընտան Յունճիւ բիւթպէ Թագավո նիշանը իհտա գը-լընմըշ տըր։

—Հապսխանէի ուժումիտէ մէմու-բին իլէ ասաքիրը Շահանէնին զա-պլթան վէ էֆրատընա մախսուս օլ-մագ իւզրէ ինչասը միւգթէզի ի-բրատէի Սէնիյէտէն օյան տարբէնին թէմէլ վազը բէսմի տիւն Զապթիյէ նազրը Քեամիլ պէյ հազրէթլերիյէ նէզարէթը միւշարէլէյհա երբեանը մէմուրինի հազրը օլտրգլարը հալ-տէ իճրա օլունը, պու միւնասէ-պէթլէ տուալար օգունմըշ, վէ գուր-պանլար քէսիրմիշ. վէ խիթամընտա ասաքիրը Շահանէյէ վէ մէմուրին վէ սարբէյէ չէրպէթլէր թէվզի գը-լընմըշ տըր։

Եէնիտէն ինչա օլընաճագ տարէ 1020 արշրն թէրպիինտէ իքի գաթ-լը քեարկիր պիր պինա օլմասը մու-գարբէր օլուպ, այրը այրը 3 տաբ-բէյէ մունդասէմ պուլընաճագ տըր։ Տարէի մէզքիւրէնին ալթ գաթը՝ 200 գատար ասքէր վէ ժանտարմա ալապկէճէք ճէսիմ գօվուշլար իլէ զապթման օտալարընը, վէ իւսթ գա-թըն մէրքէզի՝ մերի իւլ խաթրը օ-լանլարրն օտալարընը, վէ սաղ թա-բաքը՝ հապսխանէ միւտիրիյէթի օ-տասրյլա գալէմ օտասընը վէ սօլ թարաֆը տախի աթըպպա, էճզա-ճը վէ ճէրահ օտալարըյլա էճիանէ վէ մուայէնէխանէյի չամի պուլը-նաճագ տըր։

Հապսխանէի ուժումինին գաբուսը իւզրինտէ պուլընըպ մուգատտէմա միւհիմերէգ օլմուշ օյան քէօշք տա-խի միճէտտէն ինչա գելընաճագ տըր։

—Օսմանը վէ Գարատաղ հուտու-տընտա քեանին մէրալարտան տօլայը դուհուրա կէլէն իխթիլաֆաթը թէսվիյէսի իչիւն Գարատաղ թարա-ֆընտան իրսալ օլընաճագ պիր մու-բախաս իլէ միւզաքէրաթ իճրասը-նա Շաբիր բաշա հազրէթլերի մէ-մուր թային գելընմըշ տըր։

ԻՏԱԼԻԷ ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ

Իտալիէի Մախսուսէնին Ճիվանի գաւառան գօանտասընտաքի ԼուՃէնէ վաքօրը Թէմուզըն 5ինճի կիւնիւ ագչամ իւզէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ կէլիպօլու։ Զանագգալէ, Տէաէ Ադաճ, Գարա ադաճ, Գավալա, Այնօրօզ իսքէլէլերինէ ուզրայարագ Սէլանիկէ կիտէճէկի։

Իտարէի մէզքիւրէնին Սաատէտտին գաւառան գօանտասընտաքի Քէոմէլ Բաշը վաքօրը Թէմուզըն 6ինճը ճումամա կիւնիւ ագչամ իւզերի Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ, Կէլիպօլու, Զանագգալէ, Սէլանիք, Շիրա, Բրէվեզա, Բարկա, Մօրթօ, Այ Սարանտա, Ավլոնիա, Տրաճ, Շենկին իսքէլէլերինէ ուզրայարագ Թրլիէթէյէ կիտէճէկի։

Իտարէի մէզքիւրէնին Մէհմէտ Ալի գաւառան գօանտասընտաքի Սէրէֆէ վաքօրը Թէմուզըն 7ինճի ճումամա էրթէսի կիւնիւ ագչամ իւզերի Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ, Կէլիպօլու, Զանագգալէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Շիրա, Հանեա, Բէսիս, Գանտիա իսքէլէլերինէ ուզրայարագ, Իսքէնտերիյէ կիտէճէկի իլան օլունուր։

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

Տեղագրութիւն Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յատակագիծ պատկերով Վ. ոսիրի։— Աշխարհագրութեան ուսումնական ըստ նորագոյն մեթոդի տեղագրութենէն սկսելու համար անհրաժեշտ դասագիրք մ'է ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց։ կը ծանանցէ նաև իւր ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան. գործի մարդոց համար ունի ցաւելուած մը։ Կ. Պոլսոյ խաներուն ընդհանուր ցուցակը 100 փող.

Աշխարհագրութեան Նախապատրաստական դասագիրք. Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական։ Բ. տպագրութիւն հինգերորդ բարեփոխեալ և ճոխացեալ մանկավարժութեան նորագոյն պահանջմանց համաձայն։— Մանաւանդ պէտ ընդարձակ կը խօսի Օսմանեան Պետութեան, ինչպէս նաև գրեալ երկիրներու։ Կովկասի և Պարսկաստանի վրայ 3 ղրշ.

Թուագիտութեան Նախապատրաստական Դասագիրք. Մտաւոր և Գրաւոր. Դ. տպագրութիւն.— Մանկավարժական նոր և գիւրանոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ և ընտանի խնդիրներով ճոխացած 3 ղրշ.

Թուագիտութեան Նոր Դասագիրք. Տեսական և գործնական. Մանկավարժական նոր և գիւրանոյց եղանակաւ և պարզ ու գիւրմատչելի ոգայուրութեամբ պատրաստուած. կը բաժանուի երեք մասերու.

Մասն Ա.— Զորս գործողութիւն ամբողջ թուոց, 630ի մօտ տրամադիրներով և գործնական խնդիրներով. Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 ղրշ.

Մասն Բ.—Զատիք, կշեռք և դրամք. Յանորդական կոտորակք. Յատկութիւնք թուոց. Հասարակ կոտորակք. Թուրքիոյ հին և նոր չափուց և կշռոց բաղդատութիւն. Նոյն չափուց և կշռոց գիներուն բաղդատութիւնք. մօտ 500 հրաման և գործնական խնդիրք. Ազիւսակք. 4 ղրշ.

Ա. և Բ. Մասունք միասին կազմուած 7|2 »

Մասն Գ.— (Մաղոյ Ներքեւ.)

Հեղինակին հասցէն. Յովհան Գ. Փալագաշեան, Կ. Պոլիս, Ուզուն Չարշը-պաղը, Փորագիրչ Եղբարանդ էֆ. Փալագաշեանի խանութը, թիւ 402։ 20—6

ԿԷԼԻՆՃԻՐ ԻԼԼԷԹԻ

Միլլէթիմիզանէն քեսպիլ պիր զաթ՝ կէլինճէք իլլէթինին թէտարվիսի իչուն չիմտիյէ գատար քէնտիյէ միւրաճաաթ իթմիշ օլան պիր չօգ քիմսէլերի մէճմանէն պիլ մուայէնէ, մուալէճաթը լազդէյի իթա իտէրէք, հվման քեաֆիֆէսինին խասթալըղընը ատֆ ու թէտավի իթմիշ իսէ տէ, պու եօլտա խասթալըգլար իչիւն պաղը կիւճլիւքլէր պուլունմասընա մէպնի, պիր մահալը մախսուս թասսիսի իլէ հէր քէսէ սոհուլէթի վէրիլմէսի վէ եալնըզ Փուգարայա մէճճանէն պագըլըպ տիկէրլէրինտէն իւճրէթ ալնմասը թէբլիղի խոլտիկինտէն, մուսիպիյէ զաթ՝ պու քէրրէ Գալաթատա Բէյշէնպէ բաղարընա Զինճիրլի խանը իւսթ գաթընա 11 նոյեմբրօլը օտայը մահալը մախսուս իթթիխազ էյլէյէրէք, կէլինճէք խասթալըզընա միւպթէլա օլանլարա իլանը քէյֆիյէթ խտէր։ 15—11

ՖՕԹՕԿՐԱՖ

Պէյօղլընտա Գուլէ Գարուսընտա 678 վէ 677 նոյեմբրօ իլէ մուրագգամ Գարագաշ պիրատէրլէր պու տէֆա Եվրօբանընն էն մէշհուր Ֆապրիգալարընտան ճէլալ իթմիշ օլարգէլարը միւքէմմէլ ֆօթօկրաֆի մաքինալարը վէ էտէվաթը սարէ վէ էճաղի քիմէէվվէյէ մէվճուտ օլուպ, պլինպալէրին ֆօթօկրաֆիյա ալա օլան պլիճիւմէ «Ակրանոխսան», բէբրօաիքսիսօն վէ զինկոկրաֆիա» վէ սարէ իշչուն քէնտի բաղպէթլու մ'իւշթէրիլէրինէ իլանը մախսուս խտէր, վէ թաշրալար իչին սրբարըշ գալուլ իտուպ, վէ սիւրաթլա էմրլէրինի իհրա խտէրլէր, վէ մէզքիւր տէրօտան պանդ ու իթա խտէն զէվաթա ֆինը ֆօթօկրաֆիյա տարր իյմապ խտէն մաղիյա մուքիմմէլ մէճճանէն թեատրիս իթտիրիլէրէհէր ճինս էշեա զալէթ էհվէն օլարագ ֆապրիգալարընն ֆիյաթը մաղթուսարյալ ֆիրուխթ օլունուր։ 30-13

ՏՕԳԹ. Գ. ԳԱՄՊԱՐԵԱՆ

Իսկիւտարատան Պէյօղլընտա Պէքեաբ օսգաղընտա 9 Ն՝ խանէյէ նաղլ իտուպ, սալը, բէնճէնպիհ վէ ճումամա էրթէսի կիւնլերի էօղլէնտէն ոճնդրա խասթալարը՝ խանէսինտէ գաղալ պիրատէրլէր պու տէֆա էվվէլքի ֆօթօկրաֆի մաքինալարը վէ էտէվաթը սարէ վէ էճաղի քիմէէվվէյէ մէվճուտ օլուպ, պլինպալէրին ֆօթօկրաֆիյա ալա օլան պլիճիւմէ «Ակրանոխսան», բէբրօաիքսիսօն վէ զինկոկրաֆիա» վէ սարէ իշչուն քէնտի բաղպէթլու մ'իւշթէրիլէրինէ իլանը մախսուս խտէր, վէ թաշրալար իչին սրբարըշ գալուլ իտուպ, վէ սիւրաթլա էմրլէրինի իհրա խտէրլէր, վէ մէզքիւր տէրօտան պանդ ու իթա խտէն զէվաթա ֆինը ֆօթօկրաֆիյա տարր իյմապ խտէն մաղիյա մուքիմմէլ մէճճանէն թեատրիս իթտիրիլէրէհէր ճինս էշեա զալէթ էհվէն օլարագ ֆապրիգալարընն Ֆիյաթը մաղթուսարյալ ֆիրուխթ օլունուր։ 30-13

ՍԱՐՊԱՖԻՅԷ
ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 14 յուլիս	
Ինկլիզ. էհսանը Ինկ. Լիր.	96-5/8
Օսմ. էհսանը աչըլտը	17-7/8
» » գաբանտը	18-
» » Սէրի Ա	40-
» » » Պ	23-1/2
» » » Ս	18-
ՅԹօման 1871	98-1/2
Օսմանլը Պանգասը	13-3/8
Բուսիա խմթիգրաղը	107-
Մըսըր սուլ. մուԹահրատ	97-1/8
» խմթիկազը	102-3/8
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	85-3/4
Թոլիլտ խմթիգրաղը	101-
Պուլկար խմթիգրաղը	-
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25-48-60

Բարիզ 14 յուլիս

Ֆրանս. էհս. 3 % Ֆր.	91-17½
» » 4½ %	106-85
Եէնի Օսմ. էհսանը աչըլտը	17-90
» » » գաբանտը	17-87½
Մէռու